

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 2003-2004

7 JUILLET 2004

Proposition de loi contenant le Code de procédure pénale

AMENDEMENTS

Nº 37 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 59

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 59. — § 1er. Est prioritairement compétent pour procéder ou faire procéder aux actes d'information ou d'instruction relevant de ses attributions, le procureur du Roi du lieu de l'infraction.

Seront ensuite également compétents :

1) le procureur du Roi du lieu où la personne soupçonnée d'avoir commis une infraction réside ou a eu sa dernière résidence connue,

2) celui du lieu où cette personne est ou peut être trouvée et,

3) en ce qui concerne les personnes morales, le lieu du siège social de la personne morale et celui du siège d'exploitation de la personne morale.

Néanmoins, le procureur du Roi, lorsqu'il est saisi, reste compétent, quel que soit l'ordre des priorités défini ci-dessus.

§ 2. Le procureur du Roi, saisi d'une infraction dans les limites de cette compétence, peut procéder ou faire procéder hors de son arrondissement à tous actes d'information ou d'instruction relevant de ses attributions.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 2003-2004

7 JULI 2004

Wetsvoorstel houdende het Wetboek van strafprocesrecht

AMENDEMENTEN

Nr. 37 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 59

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 59. — De procureur des Konings van de plaats van het misdrijf is bij voorrang bevoegd om de handelingen op het gebied van opsporing of gerechtelijk verzoek te verrichten of te gelasten die tot zijn bevoegdheid behoren.»

Vervolgens zijn eveneens bevoegd:

1) de procureur des Konings van de plaats waar de verdachte verblijft of zijn laatste bekende verblijfplaats heeft gehad,

2) die van de plaats waar de verdachte wordt of kan worden gevonden en,

3) wat betreft de rechtspersonen, die van de maatschappelijke zetel van de rechtspersoon en die van de bedrijfszetel van de rechtspersoon.

De procureur des Konings die kennis neemt van de zaak blijft echter bevoegd, ongeacht de orde van voorrang hierboven bepaald.

§ 2. De procureur des Konings die binnen die bevoegdheid kennis krijgt van een misdrijf, kan buiten zijn arrondissement alle handelingen verrichten of gelasten die tot zijn bevoegdheid behoren op het

butions. Il en avise le procureur du Roi de l'arrondissement dans lequel l'acte doit être accompli».

Justification

Cet amendement vise à clarifier le texte de cet article pour le rendre conforme à l'exposé des motifs, lequel indique que la priorité de compétence est accordée au procureur du Roi du lieu de l'infraction. La prépondérance accordée au critère du lieu de l'infraction évite que certains parquets abusent de leur position de force et se saisissent de l'affaire en faisant référence à un critère de compétence accessoire. De tels comportements entravent trop souvent le cours de la justice.

Une réserve est cependant apposée: le premier procureur du Roi saisi du dossier reste compétent, quelle que soit sa place dans l'ordre des priorités. Cette réserve vise à éviter des conflits de compétence qui pourraient être soulevés ultérieurement, dans le cours de la procédure, entravant celle-ci inutilement.

Pour faciliter l'attribution de compétence du procureur du Roi, il est également proposé de tenir compte de la dernière résidence connue, plutôt que de la dernière résidence, sans plus de précision.

Nº 38 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 63

Remplacer cet article par ce qui suit:

«Art. 63. — § 1er. Sauf les exceptions prévues par la loi, l'information est secrète.

Toute personne qui est appelée à prêter son concours professionnel à l'information est tenue au secret. Celui qui viole ce secret est puni des peines prévues à l'article 458 du Code pénal.

§ 2. Toutefois, lorsque l'intérêt public l'exige ou afin d'éviter la diffusion d'informations incomplètes pouvant porter atteinte au respect de la présomption d'innocence, des droits de la défense des personnes soupçonnées, des victimes et des tiers, de la vie privée et de la dignité des personnes, le procureur du Roi peut, à l'exclusion de tout autre, communiquer des informations à la presse.

Cette communication se fait soit d'office, soit à la demande des parties et ne visera que des éléments objectifs, tirés de la procédure et ne comportant aucune appréciation subjective.

Le refus opposé par le procureur du Roi aux parties d'effectuer cette communication fera l'objet d'une décision motivée, versée au dossier et non susceptible d'appel.

Dans la mesure du possible, l'identité des personnes citées dans le dossier n'est pas communiquée.

gebied van opsporing of gerechtelijk onderzoek. Hij stelt de procureur des Konings van het arrondissement waar de handeling verricht moet worden hiervan in kennis.

Verantwoording

Dit amendement wil de voorgestelde tekst verduidelijken om hem in overeenstemming te brengen met de toelichting, waaruit blijkt dat de procureur des Konings van de plaats van het misdrijf bij voorrang bevoegd is om zo te voorkomen dat bepaalde parketten misbruik maken van hun machtspositie en zaken tot zich trekken op basis van een aanvullend bevoegdheids criterium. Dergelijke handelwijze belemmert al te vaak de rechtsgang.

Er wordt echter wel een voorbehoud gemaakt: de eerste procureur des Konings die kennis neemt van een dossier blijft bevoegd, ongeacht zijn plaats in de orde van voorrang. Dit voorbehoud strekt ertoe te voorkomen dat achteraf in de loop van de procedure bevoegdheidsconflicten zouden rijzen die de procedure onnodig zouden vertragen.

Om de bevoegdheid van de procureur des Konings duidelijker te bepalen, stelt dit amendement voor rekening te houden met de laatste bekende verblijfplaats veeleer dan met de laatste verblijfplaats zonder meer.

Nº 38 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 63

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 63. — § 1. Behoudens de wettelijke uitzonderingen is het opsporingsonderzoek geheim.

Eenieder die beroepshalve zijn medewerking dient te verlenen aan het opsporingsonderzoek, is tot geheimhouding verplicht. Hij die dit geheim schendt, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 458 van het Strafwetboek.

§ 2. Indien het openbaar belang het vereist of om te voorkomen dat onvolledige informatie wordt verspreid die gevaar inhoudt voor de inachtneming van het vermoeden van onschuld, de rechten van verdediging van de verdachte, het slachtoffer en derden, het privé-leven en de waardigheid van personen, kan de procureur des Konings echter, met uitsluiting van ieder ander, aan de pers gegevens verstrekken.

Deze gegevens worden verstrekkt hetzij ambtshalve, hetzij op de vraag van de partijen en betreffen uitsluitend objectieve elementen uit de procedure die geen enkele subjectieve appreciatie inhouden.

Als de procureur des Konings weigert om deze gegevens te verstrekken aan de partijen, neemt hij terzake een met redenen omklede beslissing die bij het dossier wordt gevoegd en die niet vatbaar is voor hoger beroep.

Voor zover als mogelijk wordt de identiteit van de in het dossier genoemde personen niet vrijgegeven.

§ 3. L'avocat peut, lorsque l'intérêt de son client l'exige, communiquer des informations à la presse. Il veille au respect de la présomption d'innocence, des droits de la défense des personnes soupçonnées, des victimes et des tiers, de la vie privée, de la dignité des personnes et des règles de la profession. Dans la mesure du possible, l'identité des personnes citées dans le dossier n'est pas communiquée.

§ 4. Le procureur du Roi peut également autoriser une personne justifiant d'un intérêt légitime à prendre connaissance ou copie de tout ou partie des actes de la procédure. Il peut mettre des conditions à cette autorisation. Sa décision n'est pas susceptible d'appel. »

Justification

Cet amendement vise à améliorer les relations entre presse et justice, conformément au souhait exprimé par le Conseil supérieur de la Justice.

Il a été pris exemple sur l'article 11 du Code de procédure pénale français, lequel ouvre la possibilité aux juridictions d'instructions et aux parties de solliciter une « mise au point » des informations transmises à la presse, ceci ayant pour effet de clarifier les choses et d'éviter la propagation, via les media, d'informations incorrectes, ceci portant atteinte tant au principe de la présomption d'innocence qu'aux droits de la défense et à la crédibilité de la justice elle-même.

Nº 39 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 70

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 70. — Toute personne qui a été témoin d'un attentat, soit contre la sûreté publique, soit contre la vie ou la propriété d'un individu, soit encore contre la propriété d'une personne morale, est pareillement tenue d'en donner avis au procureur du Roi soit du lieu du crime ou du délit, soit du lieu où la personne soupçonnée peut être trouvée. »

Justification

Cet amendement vise à inclure la propriété des personnes morales dans la protection garantie par cet article.

§ 3. De advocaat kan, indien het belang van zijn cliënt het vereist, aan de pers gegevens verstrekken. Hij waakt voor de inachtneming van het vermoeden van onschuld, de rechten van verdediging van de verdachte, het slachtoffer en derden, het privé-leven, de waardigheid van personen en de regels van het beroep. Voor zover als mogelijk wordt de identiteit van de in het dossier genoemde personen niet vrijgegeven.

§ 4. De procureur des Konings kan tevens aan een persoon die van een wettig belang doet blijken, toestemming verlenen om alle akten van rechtspleging van het dossier of een gedeelte ervan te raadplegen of een kopie daarvan te bekomen. Hij kan voorwaarden verbinden aan deze toestemming. Zijn beslissing is niet vatbaar voor hoger beroep. »

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe de relaties tussen pers en gerecht te verbeteren, overeenkomstig de wens die de Hoge Raad voor de Justitie heeft geuit.

Artikel 11 van het Franse Wetboek van strafprocesrecht is als voorbeeld genomen. Dat biedt de onderzoeksgerichten en de partijen de mogelijkheid een *mise au point* te vragen van de informatie die aan de pers wordt doorgegeven. Op die manier worden de zaken duidelijk en wordt voorkomen dat via de media onjuiste informatie wordt verspreid die schadelijk is voor het vermoeden van onschuld, voor de rechten van de verdediging en voor de geloofwaardigheid van het gerecht.

Nº 39 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 70

Dit artikel aanvullen als volgt :

«Ieder die getuige is geweest van een aanslag, hetzij tegen de openbare veiligheid, hetzij op iemands leven of eigendom, hetzij op het eigendom van een rechts-persoon, is eveneens verplicht daarvan bericht te geven aan de procureur des Konings, hetzij van de plaats van de misdaad of van het wanbedrijf, hetzij van de plaats waar de verdachte kan worden gevonden. »

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe de in dit artikel geboden bescherming ook uit te strekken tot het eigendom van rechtspersonen.

Nº 40 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 74

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 74. — Toute personne peut être interrogée, entendue ou confrontée au cours de l'information sans différence suivant qu'elle pourrait avoir qualité de suspect, de témoin, de victime et en dépit des raisons de parenté, d'alliance ou d'âge.

Néanmoins, la victime peut être dispensée de confrontation directe lorsqu'il est attesté par un certificat médical motivé qu'il peut en résulter pour elle un préjudice pour sa santé. Le certificat est transmis par lettre recommandée à l'officier de police judiciaire dans les cinq jours ouvrables à compter de la date de la convocation. »

Justification

L'objectif de l'amendement vise particulièrement à protéger les victimes de faits de mœurs.

La confrontation avec l'agresseur peut en effet s'avérer contraire à leur santé, tant mentale que psychique, sans que cette confrontation soit à même d'apporter des éléments objectifs pour l'information, chaque partie restant campée sur ses positions.

Cette situation risque en effet d'être extrêmement préjudiciable pour la victime, laquelle doit non seulement faire état de ce qu'elle a subi, mais se voir en outre contredite par son agresseur, avec une proximité physique qui ne peut constituer, pour elle, qu'un facteur supplémentaire de déséquilibre, dès lors qu'elle se voit contrainte de se défendre face à son agresseur.

On peut néanmoins envisager d'atténuer cette difficulté en passant par un moyen indirect de confrontation, telle la vidéoconférence.

Nº 41 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 76

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 76. — § 1er. Préalablement à toute audition de personnes, entendues en quelque qualité que ce soit, il leur sera à tout le moins communiqué:

a) qu'elle peut demander que toutes les questions qui lui sont posées et les réponses qu'elle donne soient actées dans les termes utilisés;

b) qu'elle peut demander qu'il soit procédé à tel acte d'information ou telle audition;

c) que ses déclarations peuvent être utilisées comme preuve en justice;

Nº 40 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 74

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 74. — Eenieder kan tijdens het opsporingsonderzoek worden ondervraagd, gehoord of geconfronteerd ongeacht of hij de hoedanigheid bezit van verdachte, getuige of slachtoffer en ongeacht om redenen van bloedverwantschap, aanverwantschap of leeftijd.

Het slachtoffer kan van een directe confrontatie worden vrijgesteld als uit een met redenen omkleed doktersattest blijkt dat die schadelijk kan zijn voor zijn gezondheid. Dat attest wordt bij een ter post aangekende brief aan de officier van gerechtelijke politie gezonden binnen vijf werkdagen na de datum van de oproeping. »

Verantwoording

Dit amendement strekt er in het bijzonder toe om de slachtoffers van zedenfeiten te beschermen.

De confrontatie met de dader kan immers schadelijk zijn voor hun mentale en psychische gezondheid, zonder dat die confrontatie objectieve informatie oplevert voor het opsporingsonderzoek, omdat beide partijen toch bij hun standpunten blijven.

Die situatie kan uiterst nadelig zijn voor het slachtoffer, dat niet alleen moet vertellen wat het heeft ondergaan maar bovendien wordt tegengesproken door de dader, wiens fysieke nabijheid het slachtoffer alleen verder uit zijn evenwicht kan brengen omdat het zich nog tegen de dader moet verdedigen.

Dat probleem kan worden opgelost door een indirecte confrontatie, bijvoorbeeld via een videoconferentie.

Nr. 41 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 76

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 76. — § 1. Voorafgaand aan ieder verhoor van een persoon, ongeacht in welke hoedanigheid hij wordt verhoord, wordt hem ten minste meegedeeld dat:

a) hij kan vragen dat alle vragen die hem worden gesteld en alle antwoorden die hij geeft, worden genoteerd in de gebruikte bewoordingen;

b) hij kan vragen dat een bepaalde opsporingshandeling wordt verricht of een bepaald verhoor wordt afgенomen;

c) zijn verklaringen als bewijs in rechte kunnen worden gebruikt;

d) qu'elle peut utiliser les documents en sa possession, sans que cela puisse entraîner le report de l'interrogatoire. Elle peut, lors de l'interrogatoire ou ultérieurement, exiger que ces documents soient joints au procès-verbal d'audition ou déposés au greffe;

e) produire un mémoire ultérieurement, mais avant la clôture de l'information;

f) s'abstenir de répondre.

§ 2. À peine de nullité, le procès-verbal mentionne avec précision la date et l'heure à laquelle l'audition prend cours, est éventuellement interrompue, reprend et prend fin. Il mentionne avec précision l'identité des personnes qui interviennent à l'interrogatoire ou à une partie de celui-ci, ainsi que le moment de leur arrivée et de leur départ. Il mentionne également les circonstances particulières et tout ce qui peut éclairer d'un jour particulier la déclaration ou les circonstances dans lesquelles elle a été faite.

§ 3. À la fin de l'audition, le procès-verbal est donné en lecture à la personne interrogée, à moins que celle-ci ne demande que lecture lui en soit faite. Il lui est demandé si ses déclarations ne doivent pas être corrigées ou complétées.

§ 4. Si la personne interrogée souhaite s'exprimer dans une autre langue que celle de la procédure, soit il est fait appel à un interprète assermenté, soit il est noté ses déclarations dans sa langue, soit il lui est demandé de noter elle-même sa déclaration. Si l'interrogatoire a lieu avec l'assistance d'un interprète, son identité et sa qualité sont mentionnées.

§ 5. En raison de circonstances graves et exceptionnelles ou dans les cas prévus par la loi, l'enregistrement audiovisuel de l'audition peut être ordonné d'office ou à la demande de la personne interrogée.»

Justification

Cet amendement vise à clarifier l'article en question et introduire, au § 2, la date dans les mentions à peine de nullité du procès verbal d'audition.

N° 42 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 77

Remplacer cet article par ce qui suit:

«Art. 77. — § 1er. Sans préjudice des dispositions des lois particulières, le procureur du Roi et tout service de police qui interrogent une personne l'informent qu'elle peut demander une copie du texte de son audition, qui lui est délivrée gratuitement.

d) hij gebruik kan maken van de documenten in zijn bezit, zonder dat daardoor het verhoor wordt uitgesteld. Hij mag, tijdens de ondervraging of later, eisen dat deze documenten bij het proces-verbaal van het verhoor worden gevoegd of ter griffie worden neergelegd;

e) hij later, maar voor de beëindiging van het opsporingsonderzoek, een memorie kan overleggen;

f) hij kan weigeren te antwoorden.

§ 2. Het proces-verbaal vermeldt, op straffe van nietigheid, nauwkeurig de datum en het tijdstip waarop het verhoor wordt aangevat, eventueel onderbroken en hervat, alsook beëindigd. Het vermeldt nauwkeurig de identiteit van de personen die in het verhoor, of in een gedeelte daarvan, tussenkomken, en het tijdstip van hun aankomst en vertrek. Het vermeldt ook de bijzondere omstandigheden en alles wat op de verklaring of de omstandigheden waarin zij is aangelegd, een bijzonder licht kan werpen.

§ 3. Aan het einde van het verhoor geeft men de ondervraagde persoon het proces-verbaal van zijn verhoor te lezen, tenzij hij vraagt dat het hem wordt voorgelezen. Er wordt hem gevraagd of hij zijn verklaringen wil verbeteren of daaraan iets wil toevoegen.

§ 4. Indien de ondervraagde persoon zich in een andere taal dan die van de procedure wenst uit te drukken, wordt ofwel een beroep gedaan op een beëdigde tolk, ofwel worden zijn verklaringen genoteerd in zijn taal, ofwel wordt hem gevraagd zelf zijn verklaring te noteren. Indien het verhoor met behulp van een tolk wordt afgenumen, worden diens identiteit en hoedanigheid vermeld.

§ 5. In geval van ernstige en uitzonderlijke omstandigheden en in de gevallen omschreven in de wet, kan ambtshalve of op verzoek van de ondervraagde persoon de audiovisuele opname van het verhoor gelast worden.»

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe dit artikel te verduidelijken en in § 2 de datum toe te voegen aan de vermeldingen die op straffe van nietigheid in het proces-verbaal moeten worden vermeld.

N° 42 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 77

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 77. — § 1. Onverminderd de bepalingen in de bijzondere wetten delen de procureur des Konings en elke politiedienst die een persoon ondervragen, deze persoon mee dat hij kosteloos een kopie van de tekst van zijn verhoor kan verkrijgen.

Cette copie lui est remise ou adressée immédiatement ou dans le mois.

§ 2. Toutefois, en raison de circonstances graves et exceptionnelles, le procureur du Roi peut, par une décision motivée, retarder le moment de cette communication pendant un délai de trois mois maximum, renouvelable une fois. Cette décision est déposée au dossier.

§ 3. Lorsqu'il s'agit d'un mineur d'âge et qu'il apparaît qu'il existe un risque pour celui-ci d'être dépossédé de la copie ou de ne pouvoir en préserver le caractère personnel, le procureur du Roi peut, par une décision motivée, lui en refuser la communication. Cette décision est déposée au dossier.

Dans ce cas, le mineur peut consulter une copie du texte de son audition, accompagné d'un avocat ou d'un assistant de justice du service d'accueil des victimes du ministère public. Toutefois, en raison de circonstances graves et exceptionnelles, le procureur du Roi peut, par décision motivée, retarder le moment de cette consultation pendant un délai de trois mois maximum, renouvelable une fois. Cette décision est déposée au dossier.

§ 4. Dans le cas visé au paragraphe 3 et sans préjudice de l'application du paragraphe 2, le procureur du Roi peut décider de délivrer une copie gratuite du texte de l'audition du mineur à l'avocat de ce dernier. Cette décision est déposée au dossier. »

Justification

Cet amendement vise à clarifier l'article en question en le séparant en paragraphes.

Nº 43 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 78

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 78. — § 1er. Tout mineur d'âge victime ou témoin des faits visés aux articles 347bis, 372 à 377, 379, 380, 380bis, 380ter, 383, 383bis, 385, 386, 387, 398 à 405ter, 409, 410, 422bis, 422ter, 423, 425, 426 et 428 du Code pénal a le droit de se faire accompagner par la personne majeure de son choix lors de toute audition effectuée par l'autorité judiciaire.

§ 2. L'opportunité d'exercer ce droit est signalée au mineur préalablement à toute audition effectuée par l'autorité judiciaire.

Deze kopie wordt onmiddellijk of binnen een maand overhandigd of verstuurd.

§ 2. Evenwel, in geval van ernstige en uitzonderlijke omstandigheden kan de procureur des Konings, met een met redenen omklede beslissing, het tijdstip van deze mededeling uitstellen voor een eenmaal hernieuwbare termijn van ten hoogste drie maanden. Deze beslissing wordt opgenomen in het dossier.

§ 3. Wanneer het een minderjarige betreft en wanneer blijkt dat deze het gevaar loopt dat de kopie hem wordt ontnomen of hij het persoonlijke karakter ervan niet kan bewaren, kan de procureur des Konings hem de mededeling ervan weigeren, bij een met redenen omklede beslissing. Deze beslissing wordt opgenomen in het dossier.

In dat geval kan de minderjarige, vergezeld door een advocaat of een justitieassistent van de dienst slachtofferonthaal van het parket, een kopie van de tekst van zijn verhoor raadplegen. Evenwel, in geval van ernstige en uitzonderlijke omstandigheden kan de procureur des Konings, bij een met redenen omklede beslissing, het tijdstip van deze raadpleging uitstellen voor een eenmaal hernieuwbare termijn van ten hoogste drie maanden. Deze beslissing wordt opgenomen in het dossier.

§ 4. In het geval bedoeld in paragraaf 3 en zonder afbreuk te doen aan de toepassing van paragraaf 2, kan de procureur des Konings beslissen dat een kosteloze kopie van de tekst van het verhoor van de minderjarige aan de advocaat van deze laatste meegedeeld wordt. Deze beslissing wordt opgenomen in het dossier. »

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe het artikel te verduidelijken door het op te delen in paragrafen.

Nº 43 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 78

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 78. — § 1. Elke minderjarige die het slachtoffer of getuige is van de feiten bedoeld in de artikelen 347bis, 372 tot 377, 379, 380, 380bis, 380ter, 383, 383bis, 385, 386, 387, 398 tot 405ter, 409, 410, 422bis, 422ter, 423, 425, 426 en 428 van het Strafwetboek, heeft het recht zich tijdens elk verhoor vanwege de rechterlijke instanties te laten begeleiden door een meerderjarig persoon van zijn keuze.

§ 2. De mogelijkheid om dit recht uit te oefenen wordt meegedeeld aan de minderjarige voor elk verhoor vanwege de rechterlijke instanties.

§ 3. Le ministère public ou le magistrat instructeur peuvent néanmoins, dans l'intérêt du mineur ou de la manifestation de la vérité, prononcer une décision contraire motivée interdisant la présence lors de l'audition de la personne majeure choisie par le mineur.

Cette décision sera versée au dossier.

Dans cette hypothèse, le mineur devra être assisté lors de l'audition par son conseil ou par un avocat désigné d'office.

§ 4. Lors de toute audition effectuée par l'autorité judiciaire, le mineur âgé de moins de 15 ans devra être assisté par son conseil ou par un avocat désigné d'office et ce, quelle que soit la qualité en laquelle il est entendu ».

Justification

La première modification apportée par cet amendement vise à éclaircir l'article en le présentant sous forme de paragraphes.

La deuxième modification consiste en l'introduction du § 2, lequel vise une obligation d'information préalable à l'audition, relative au droit ouvert au § 1er au mineur.

La troisième modification vise à créer une obligation d'assistance du mineur lorsque celui-ci est entendu en qualité de victime ou témoin des faits et qu'il lui a été refusé d'être accompagné par la personne majeure de son choix. La présence de son conseil ou d'un avocat désigné d'office lors de l'audition paraît constituer une garantie minimale de sécurité.

La dernière modification vise à créer cette même obligation pour tout mineur de moins de 15 ans, quelle que soit la qualité en laquelle il est entendu, victime, témoin ou suspect. Ici encore, la présence d'un avocat semble assurer plus d'équilibre entre les parties intervenantes.

N° 44 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 87

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 87. — § 1er. Les procès-verbaux d'interrogatoire et les supports de l'enregistrement sont produits devant la juridiction d'instruction et la juridiction de jugement en lieu et place de la comparution personnelle du mineur.

§ 2. Toutefois, lorsqu'elle estime la comparution du mineur nécessaire à la manifestation de la vérité, la juridiction de jugement peut l'ordonner par une décision motivée.

Lors de cette comparution, le mineur devra être assisté par son conseil ou par un avocat désigné d'office. »

§ 3. Het openbaar ministerie of de onderzoeksma- gistraat kunnen echter in het belang van de minderjarige of teneinde de waarheid aan het licht te brengen, bij een met redenen omklede beslissing anders oorde- len en de aanwezigheid van de meerderjarige persoon gekozen door de minderjarige bij het verhoor verbie- den.

Deze beslissing wordt opgenomen in het dossier.

In dat geval moet de minderjarige tijdens het ver- hoor worden bijgestaan door zijn raadsman of door een ambtshalve toegewezen advocaat.

§ 4. Tijdens het verhoor vanwege de rechterlijke instanties moet de minderjarige jonger dan 15 jaar worden bijgestaan door zijn raadsman of door een ambtshalve toegewezen advocaat, ongeacht in welke hoedanigheid hij wordt gehoord. »

Verantwoording

De eerste wijziging strekt ertoe het artikel te verduidelijken door het op te delen in paragrafen.

De tweede wijziging is de invoeging van een § 2, waarin wordt bepaald dat de minderjarige voor het verhoor op de hoogte moet worden gebracht van het recht dat hem krachtens § 1 wordt verleend.

De derde wijziging houdt in dat de minderjarige moet worden bijgestaan, ongeacht of hij wordt verhoord als slachtoffer of als getuige van de feiten, als de meerderjarige persoon die hij gekozen heeft om hem te begeleiden, niet wordt aanvaard. De aanwezigheid van zijn raadsman of van een ambtshalve toegewezen advocaat bij het verhoor lijkt toch een minimale waarborg.

De laatste wijziging voert dezelfde verplichting in voor iedere minderjarige jonger dan 15 jaar, ongeacht in welke hoedanigheid hij wordt gehoord (als slachtoffer, getuige of verdachte). Ook hier lijkt de aanwezigheid van een advocaat meer garanties te bieden voor een evenwicht tussen de verschillende partijen.

N° 44 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 87

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 87. — § 1. De processen-verbaal van het ver- hoor en de beeld- of geluidsdragers van de opname worden overgelegd aan het onderzoeksgericht en aan het vonnisgericht, zulks in de plaats van de persoon- like verschijning van de minderjarige.

§ 2. Wanneer het vonnisgericht de verschijning van de minderjarige noodzakelijk vindt om de waarheid aan de dag te brengen, kan het evenwel bij een met redenen omklede beslissing de verschijning bevelen.

Tijdens deze verschijning moet de minderjarige worden bijgestaan door zijn raadsman of door een ambtshalve toegewezen advocaat. »

Justification	Verantwoording
<p>La première modification apportée par cet amendement vise à éclaircir l'article en le présentant sous forme de paragraphes.</p> <p>La seconde, apportée à l'alinéa 2 du § 2, vise à permettre au mineur d'être accompagné par son conseil ou un avocat désigné d'office, ceci lui garantissant une plus grande protection à ce stade de la procédure.</p>	<p>De eerste wijziging strekt ertoe het artikel te verduidelijken door het op te delen in paragrafen.</p> <p>De tweede wijziging, het tweede lid van § 2, strekt ertoe de minderjarige te laten bijstaan door zijn raadsman of door een ambtshalve toegewezen advocaat om hem in dit stadium van de procedure beter te beschermen.</p>
N° 45 DE M. MAHOUX ET MME LALOY	N° 45 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY
<p>Livre III, titre I, chapitre 2, section 3, sous-section 1re</p> <p>Insérer après l'article 88, un § 3 nouveau, contenant des articles 88bis à 88quater, libellé comme suit :</p> <p>« § 3. <i>L'audition des mineurs prolongés et des incapables.</i></p> <p><i>Art. 88bis. — Au sens de la présente loi, est considéré comme :</i></p> <p><i>1° mineur prolongé : toute personne définie comme telle au terme des articles 487bis et suivants du Code civil;</i></p> <p><i>2° incapable : toute personne définie comme telle au terme de l'article 489 du Code civil;</i></p> <p>«Art. 88ter. — § 1er. Tout mineur prolongé ou incapable, visé à l'article 88bis, victime ou témoin des faits visés aux articles 347bis, 372 à 377, 379, 380, 380bis, 380ter, 383, 383bis, 385, 386, 387, 398 à 405ter, 409, 410, 422bis, 422ter, 423, 425, 426 et 428 du Code pénal a le droit de se faire accompagner par la personne majeure de son choix lors de toute audition effectuée par l'autorité judiciaire.</p> <p><i>§ 2. L'opportunité d'exercer ce droit est signalée au mineur prolongé ou à l'incapable préalablement à toute audition effectuée par l'autorité judiciaire.</i></p> <p><i>§ 3. Le ministère public ou le magistrat instructeur peuvent néanmoins, dans l'intérêt du mineur prolongé ou de l'incapable ou dans l'intérêt de la manifestation de la vérité, prononcer une décision contraire motivée interdisant la présence de la personne majeure choisie par le mineur prolongé ou l'incapable lors de l'audition.</i></p> <p><i>Cette décision sera versée au dossier.</i></p> <p><i>Dans cette hypothèse, le mineur prolongé ou l'incapable devra être assisté, lors de l'audition, par son conseil ou par un avocat désigné d'office.</i></p>	<p>Boek III, titel I, hoofdstuk 2, afdeling 3, onderafdeling 1</p> <p>Na artikel 88 een § 3 (nieuw) invoegen die de artikelen 88bis tot 88quater bevat, luidende :</p> <p>« § 3. <i>Het verhoor van personen in staat van verlengde minderjarigheid en van onbekwaamverklaarden.</i></p> <p><i>Art. 88bis. — Voor de toepassing van deze wet moet worden verstaan onder:</i></p> <p><i>1° personen in staat van verlengde minderjarigheid: personen als bedoeld in de artikelen 487bis en volgende van het Burgerlijk Wetboek;</i></p> <p><i>2° onbekwaamverklaarden: personen als bedoeld in artikel 489 van het Burgerlijk Wetboek;</i></p> <p><i>Art. 88ter. — § 1. Elke persoon in staat van verlengde minderjarigheid of elke onbekwaamverklaarde als bedoeld in artikel 88bis die het slachtoffer of getuige is van de feiten bedoeld in de artikelen 347bis, 372 tot 377, 379, 380, 380bis, 380ter, 383, 383bis, 385, 386, 387, 398 tot 405ter, 409, 410, 422bis, 422ter, 423, 425, 426 en 428 van het Strafwetboek, heeft het recht zich tijdens elk verhoor vanwege de rechterlijke instanties te laten begeleiden door een meerderjarig persoon van zijn keuze.</i></p> <p><i>§ 2. De mogelijkheid om dit recht uit te oefenen wordt meegedeeld aan de persoon in staat van verlengde minderjarigheid of aan de onbekwaamverklaarde voor elk verhoor vanwege de rechterlijke instanties.</i></p> <p><i>§ 3. Het openbaar ministerie of de onderzoeksmaistraat kunnen echter in het belang van de persoon in staat van verlengde minderjarigheid of van de onbekwaamverklaarde of teneinde de waarheid aan het licht te brengen, bij een met redenen omklede beslissing anders oordelen en de aanwezigheid van de meerderjarige persoon gekozen door de persoon in staat van verlengde minderjarigheid of door de onbekwaamverklaarde bij het verhoor verbieden.</i></p> <p><i>Deze beslissing wordt opgenomen in het dossier.</i></p> <p><i>In dat geval moet de persoon in staat van verlengde minderjarigheid of de onbekwaamverklaarde tijdens het verhoor worden bijgestaan door zijn raadsman of door een ambtshalve toegewezen advocaat.</i></p>

Art. 88quater. — Les articles 79 à 88 relatifs à l'audition des mineurs s'appliquent, selon les mêmes conditions et aux mêmes garanties, pour les mineurs prolongés et les incapables.

Justification

Cet amendement vise à intégrer dans la procédure pénale une protection particulière pour les mineurs prolongés ou incapables lorsque ceux-ci sont entendus par l'autorité judiciaire.

Nº 46 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 101

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 101. — § 1er. Le procureur du Roi peut, soit d'office, soit à la demande des parties, ordonner une expertise. Les experts désignés procèdent à leur mission sous le contrôle du procureur du Roi.

§ 2. L'expertise est en principe contradictoire.

Toutefois, le procureur du Roi détermine les modalités de l'expertise compte tenu de l'équilibre entre les droits de la défense et l'action publique.

§ 3. Si elles sont connues, les personnes concernées peuvent, le cas échéant, être convoquées à toutes les opérations de l'expert et peuvent se faire assister d'un avocat et d'un conseiller technique, avant la rédaction du rapport d'expertise.»

Justification

La nouvelle rédaction de cet article vise à le rendre cohérent au regard des articles 197 et 198, lesquels visent les modalités de l'expertise dans le cadre de l'instruction.

Les conditions posées par cet amendement rejoignent celles exprimées dans lesdits articles, en sorte que l'expertise, — au stade de l'information —, revête le même caractère contradictoire qu'au stade de l'instruction, de façon à éviter des contestations ultérieures, relatives à la validité de cette même expertise, ceci ayant pour seul effet de retarder le cours de la justice.

Art. 88quater. — De artikelen 79 tot 88 betreffende het verhoor van minderjarigen zijn onder dezelfde voorwaarden en met dezelfde waarborgen van toepassing op personen in staat van verlengde minderjarigheid en op onbekwaamverklaarden.

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe in het strafprocesrecht een bijzondere bescherming in te voeren voor personen in staat van verlengde minderjarigheid en voor onbekwaamverklaarden als zij door de rechterlijke instanties worden gehoord.

Nr. 46 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 101

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 101. — § 1. De procureur des Konings kan ambtshalve of op vraag van de partijen, een deskundigenonderzoek bevelen. De aangewezen deskundigen voeren hun opdracht uit onder toezicht van de procureur des Konings.

§ 2. Het deskundigenonderzoek wordt in principe op tegenspraak verricht.

De procureur des Konings bepaalt evenwel de modaliteiten van het deskundigenonderzoek rekening houdend met het evenwicht tussen de rechten van de verdediging en de vereisten van de strafvoering.

§ 3. Als zij gekend zijn, kunnen de betrokken personen indien nodig, vooraleer het deskundigenverslag wordt opgemaakt, opgeroepen worden om alle verrichtingen van de deskundige bij te wonen, waarbij zij zich kunnen laten bijstaan door een advocaat en een technisch raadsman.»

Verantwoording

De nieuwe formulering van dit artikel brengt de tekst in overeenstemming met de artikelen 197 en 198 waarin bepalingen inzake het deskundigenonderzoek in het kader van het gerechtelijk onderzoek worden vastgelegd.

De in dit amendement gestelde voorwaarden stemmen overeen met de voorwaarden in de genoemde artikelen, zodat het deskundigenonderzoek in het stadium van het opsporingsonderzoek op dezelfde manier op tegenspraak wordt verricht als in het stadium van het gerechtelijk onderzoek. Zo wordt voorkomen dat achteraf de geldigheid van dit deskundigenonderzoek kan worden betwist waardoor de rechtsgang wordt vertraagd.

Nº 47 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 106

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 106. — § 1er. Si les exigences de l'action publique ne s'y opposent pas,

1° le procureur du Roi communique à la personne suspectée et à la personne qui a fait une déclaration de personne lésée une copie de la décision qui désigne l'expert, et des décisions qui déterminent, modifient ou étendent la mission dont il est chargé;

2° l'expert donne par écrit, à la fin des opérations et avant la rédaction du rapport et de sa conclusion, connaissance de ses constatations au procureur du Roi. Celui-ci les communique à la personne suspectée et à la personne qui a fait une déclaration de partie lésée, et détermine le délai dont elles disposent pour formuler des observations écrites;

3° les articles 979, sauf en ce qui concerne la prestation de serment, 980 à 983, 985 et 986 du Code judiciaire sont applicables à l'expertise ordonnée par le procureur du Roi.

§ 2. Le procureur du Roi peut s'opposer à l'application du présent article en tout ou en partie si les nécessités de l'information le requièrent, si la communication présente un danger pour les personnes ou porte gravement atteinte à leur vie privée.

Cette opposition devra faire l'objet d'une décision motivée, non susceptible d'appel, qui sera versée au dossier. »

Justification

La première modification vise à présenter cet article sous forme de paragraphes, de manière à en simplifier la lecture.

La deuxième modification vise le premier alinéa du paragraphe 2, en introduisant une nuance quant à l'application de l'article, laquelle peut être refusée par le procureur du Roi, en tout ou en partie, ce qui lui laisse une marge d'appréciation plus large.

Enfin, la demande de motivation visée par le dernier alinéa introduit par l'amendement tend à garantir qu'aucun abus ne soit commis, le procureur du Roi décidant de manière arbitraire de transmettre — ou pas — des informations aux parties.

Nº 48 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 135

Remplacer cet article par ce qui suit :

Nr. 47 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 106

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 106. — § 1. Als de vereisten van de strafvoerdering zich daartegen niet verzetten,

1° deelt de procureur des Konings aan de verdachte en aan de persoon die een verklaring van benadeelde persoon heeft afgelegd een afschrift van de beslissing mee houdende de aanwijzing van de deskundige, alsook van de beslissingen die de opdracht waarmee hij werd belast, bepalen, wijzigen of uitbreiden;

2° brengt de deskundige schriftelijk, na beëindiging van de verrichtingen en alvorens zijn verslag en zijn conclusie op te maken, aan de procureur des Konings zijn vaststellingen ter kennis. Deze laatste deelt ze mee aan de verdachte en aan de persoon die een verklaring van benadeelde partij heeft afgelegd en bepaalt de termijn waarover zij beschikken om schriftelijke opmerkingen te formuleren;

3° zijn de artikelen 979, behalve wat de eedaflegging betreft, 980 tot 983, 985 en 986 van het Gerechtelijk Wetboek van toepassing op het deskundigenonderzoek bevolen door de procureur des Konings.

§ 2. De procureur des Konings kan zich verzetten tegen de gehele of gedeeltelijke toepassing van huidig artikel indien de noodwendigheden van het opsporingsonderzoek dit vereisen of indien inzage een gevaar zou opleveren voor personen of een ernstige schending van hun privé-leven zou inhouden.

Dit verzet moet geschieden met een met redenen omklede beslissing waartegen geen beroep open staat en die wordt opgenomen in het dossier. »

Verantwoording

De eerste wijziging strekt ertoe dit artikel onder te verdelen in paragrafen om het makkelijker leesbaar te maken.

De tweede wijziging betreft het eerste lid van § 2 en voegt een nuance in betreffende de toepassing van het artikel, die door de procureur des Konings geheel of gedeeltelijk kan worden geweigerd, zodat hij over meer beoordelingsvrijheid beschikt.

Ten slotte wil het amendement, door een gemotiveerde beslissing op te leggen in het laatste lid, de waarborg bieden dat er geen misbruiken plaatshebben aangezien de procureur willekeurig kan beslissen al dan niet informatie over te zenden aan de partijen.

Nr. 48 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 135

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 135. — § 1er. Le juge d'instruction connaît des infractions qualifiées crime ou délit par la loi et, en cas de connexité, des faits qualifiés contravention.

§ 2. Est prioritairement compétent pour procéder ou faire procéder aux actes d'information ou d'instruction relevant de ses attributions, le juge d'instruction du lieu de l'infraction.

Seront ensuite également compétents :

1) le juge d'instruction du lieu où la personne soupçonnée d'avoir commis une infraction réside ou a eu sa dernière résidence connue,

2) celui du lieu où cette personne est ou peut être trouvée et,

3) en ce qui concerne les personnes morales, le lieu du siège social de la personne morale et celui du siège d'exploitation de la personne morale.

Dans le cas où le juge d'instruction ne serait pas compétent territorialement, il renverra, avant tout acte, la procédure devant le juge d'instruction qui pourrait en connaître.

Si sa compétence territoriale est établie, le juge d'instruction, lorsqu'il est saisi, reste compétent, quel que soit l'ordre des priorités défini ci-dessus.

§ 3. Lorsqu'il s'agit d'un crime ou d'un délit commis hors du territoire belge, dans les cas prévus par la loi, est prioritairement compétent le juge d'instruction du lieu où la personne soupçonnée d'avoir commis l'infraction réside ou a eu sa dernière résidence connue.

Seront ensuite compétents, le juge d'instruction du lieu où cette personne est ou peut être trouvée, et, en ce qui concerne les personnes morales, celui du siège social de la personne morale et celui du siège d'exploitation de la personne morale.

§ 4. Le juge d'instruction, saisi d'une infraction dans les limites de cette compétence, peut procéder ou faire procéder hors de son arrondissement à tous actes de police judiciaire, d'information ou d'instruction relevant de ses attributions. Il en avise le procureur du Roi de l'arrondissement dans lequel l'acte doit être accompli. »

Justification

Cet amendement vise à clarifier le texte de cet article pour le rendre conforme à l'exposé des motifs, lequel indique que la priorité de compétence est accordée au juge d'instruction du lieu de l'infraction.

Deux réserves sont émises :

— la première vise la compétence territoriale du juge d'instruction, laquelle prime sur toute autre considération, en

«Art. 135. — § 1. De onderzoeksrechter neemt kennis van misdrijven die in de wet als misdaad of wanbedrijf zijn omschreven en, in geval van samenloop, van feiten die als overtreding zijn omschreven.

§ 2. De onderzoeksrechter van de plaats van het misdrijf is bij voorrang bevoegd om alle handelingen te verrichten of te gelasten die tot zijn bevoegdheid behoren op het gebied van opsporing of gerechtelijk verzoek.

Vervolgens zijn eveneens bevoegd :

1) de onderzoeksrechter van de plaats waar de verdachte verblijft of zijn laatste bekende verblijfplaats heeft gehad,

2) die van de plaats waar de verdachte wordt of kan worden gevonden en,

3) met betrekking tot rechtspersonen die van de maatschappelijke zetel van de rechtspersoon en die van de bedrijfszetel van de rechtspersoon.

Ingeval de onderzoeksrechter territoriaal niet bevoegd is, verwijst hij, alvorens enige onderzoeks-handeling te verrichten, de zaak naar de onderzoeks-rechter die er kennis zou kunnen van nemen.

Als zijn territoriale bevoegdheid vaststaat, blijft de onderzoeksrechter die kennis neemt van de zaak bevoegd, ongeacht de orde van voorrang hierboven bepaald.

§ 3. Wanneer het gaat om misdaden of wanbedrijven die, in de gevallen omschreven in de wet, gepleegd zijn buiten het Belgische grondgebied, is bij voorrang bevoegd de onderzoeksrechter van de plaats waar de persoon verdacht van het misdrijf verblijft of zijn laatste bekende verblijfplaats heeft gehad.

Vervolgens zijn bevoegd de onderzoeksrechter van de plaats waar deze persoon wordt of kan worden gevonden en met betrekking tot rechtspersonen die van de maatschappelijke zetel van de rechtspersoon en die van de bedrijfszetel van de rechtspersoon.

§ 4. De onderzoeksrechter die binnen die bevoegdheid kennis krijgt van een misdrijf, kan buiten zijn arrondissement alle handelingen verrichten of gelasten die tot zijn bevoegdheid behoren op het gebied van gerechtelijke politie, opsporing of gerechtelijk onderzoek. Hij stelt de procureur des Konings van het arrondissement waar de handeling verricht moet worden, hiervan in kennis. »

Verantwoording

Dit amendement wil de voorgestelde tekst verduidelijken om hem in overeenstemming te brengen met de toelichting, waaruit blijkt dat de onderzoeksrechter van de plaats van het misdrijf bij voorrang bevoegd is.

Daarbij wordt een dubbel voorbehoud gemaakt :

— het eerste betreft de territoriale bevoegdheid van de onderzoeksrechter, die voorrang heeft op iedere andere overweging,

sorte que le juge d'instruction qui n'est pas compétent territorialement doit, avant tout acte, renvoyer le dossier vers le juge d'instruction compétent;

— la seconde relève que, pour autant que sa compétence territoriale soit établie, le premier juge d'instruction saisi du dossier reste compétent, quelle que soit sa place dans l'ordre des priorités, ceci en vue d'éviter des conflits de compétence qui pourraient être soulevés ultérieurement, entravant inutilement la procédure.

Enfin, pour faciliter l'attribution de compétence du juge d'instruction, il est également proposé de tenir compte de la dernière résidence connue, plutôt que de la dernière résidence, sans plus de précision.

Nº 49 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 136

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 136. — § 1er. Sauf les exceptions prévues par la loi, l'instruction est secrète.

Toute personne qui est appelée à prêter son concours professionnel à l'instruction est tenue au secret. Celui qui viole ce secret est puni des peines prévues à l'article 458 du Code pénal.

§ 2. Toutefois, lorsque l'intérêt public l'exige ou afin d'éviter la diffusion d'informations incomplètes pouvant porter atteinte au respect de la présomption d'innocence, des droits de la défense des personnes soupçonnées, des victimes et des tiers, de la vie privée et de la dignité des personnes, le procureur du Roi peut, à l'exclusion de tout autre, communiquer des informations à la presse.

Cette communication se fait soit d'office, soit à la demande des juridictions d'instruction ou des parties et ne visera que des éléments objectifs, tirés de la procédure et ne comportant aucune appréciation subjective.

Le refus opposé par le procureur du Roi aux juridictions d'instruction et parties d'effectuer cette communication fera l'objet d'une décision motivée, versée au dossier et non susceptible d'appel.

Dans la mesure du possible, l'identité des personnes citées dans le dossier n'est pas communiquée.

§ 3. L'avocat peut, lorsque l'intérêt de son client l'exige, communiquer des informations à la presse. Il veille au respect de la présomption d'innocence, des droits de la défense des inculpés, des victimes et des tiers, de la vie privée, de la dignité des personnes et des règles de la profession. Dans la mesure du possible, l'identité des personnes citées dans le dossier n'est pas communiquée.

zodat de onderzoeksrechter die niet territoriaal bevoegd is, alvorens enige onderzoeksdaad te verrichten, het dossier naar de bevoegde onderzoeksrechter moet verwijzen;

— het tweede betreft het feit dat de eerste onderzoeksrechter die kennis neemt van een dossier, voor zover zijn territoriale bevoegdheid vaststaat, bevoegd blijft, ongeacht zijn plaats in de orde van voorrang. Dit voorbehoud strekt ertoe te voorkomen dat achteraf in de loop van de procedure bevoegdheidsconflicten zouden rijzen die de procedure onnodig zouden vertragen.

Om ten slotte de bevoegdheid van de onderzoeksrechter duidelijker te bepalen, stelt dit amendement voor rekening te houden met de laatste bekende verblijfplaats veeleer dan met de laatste verblijfplaats zonder meer.

Nr. 49 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 136

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 136. — § 1. Behoudens de wettelijke uitzonderingen is het gerechtelijk onderzoek geheim.

Eenieder die beroepshalve zijn medewerking dient te verlenen aan het gerechtelijk onderzoek is tot geheimhouding verplicht. Hij die dit geheim schendt, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 458 van het Strafwetboek.

§ 2. Indien het openbaar belang het vereist of om te voorkomen dat onvolledige informatie wordt verspreid die gevaar inhoudt voor de inachtneming van het vermoeden van onschuld, de rechten van verdediging van de verdachte, het slachtoffer en derden, het privé-leven en de waardigheid van personen, kan de procureur des Konings echter, met uitsluiting van ieder ander, aan de pers gegevens verstrekken.

Deze gegevens worden verstrekkt hetzij ambtshalve, hetzij op de vraag van de onderzoeksgerechten of de partijen en betreffen uitsluitend objectieve elementen uit de procedure die geen enkele subjectieve appreciatie inhouden.

Als de procureur des Konings weigert om deze gegevens te verstrekken aan de onderzoeksgerechten en de partijen, neemt hij terzake een met redenen omklede beslissing die bij het dossier wordt gevoegd en die niet vatbaar is voor hoger beroep.

Voor zover als mogelijk wordt de identiteit van de in het dossier genoemde personen niet vrijgegeven.

§ 3. De advocaat kan, indien het belang van zijn cliënt het vereist, aan de pers gegevens verstrekken. Hij waakt voor de inachtneming van het vermoeden van onschuld, de rechten van verdediging van de inverdenkinggestelde, het slachtoffer en derden, het privé-leven, de waardigheid van personen en de regels van het beroep. Voor zover als mogelijk wordt de identiteit van de in het dossier genoemde personen niet vrijgegeven.

§ 4. Le procureur du Roi peut toutefois, de l'accord du juge d'instruction, autoriser un tiers justifiant d'un intérêt légitime à prendre connaissance ou copie de tout ou partie des actes de la procédure. Il peut mettre des conditions à cette autorisation. Sa décision n'est pas susceptible d'appel. »

Justification

Cet amendement vise à améliorer les relations entre presse et justice, conformément au souhait exprimé par le Conseil supérieur de la Justice.

Il a été pris exemple sur l'article 11 du Code de procédure pénale français, lequel ouvre la possibilité aux juridictions d'instructions et aux parties de solliciter une « mise au point » des informations transmises à la presse, ceci ayant pour effet de clarifier les choses et d'éviter la propagation, via les media, d'informations incorrectes, ceci portant atteinte tant au principe de la présomption d'innocence qu'aux droits de la défense et à la crédibilité de la Justice elle-même.

N° 50 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 137

Remplacer l'alinéa 2 de cet article par ce qui suit :

« Le greffier numérote et inventorie les pièces du dossier. »

Justification

Il s'agit d'une simple précision terminologique, plus accessible en terme de compréhension de l'article.

N° 51 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 144

Insérer avant cet article, la mention suivante :

« § 1er: L'interrogatoire. »

Justification

Cet amendement permet l'introduction, au sein de la même section, de la matière des interrogatoires de mineurs, mineurs prolongés et incapables, en sorte que le texte se présente de la manière suivante :

Titre II. L'instruction préparatoire et les juridictions d'instruction.

Chapitre 1er. L'instruction préparatoire.

Chapitre 2. Les modalités de l'instruction.

Section 1re. La saisine du juge d'instruction.

§ 4. De procureur des Konings kan evenwel, met instemming van de onderzoeksrechter, aan een derde die een wettig belang doet gelden, toestemming verlenen om alle akten van rechtspleging of een gedeelte ervan te raadplegen of een kopie daarvan te bekomen. Hij kan voorwaarden verbinden aan deze toestemming. Zijn beslissing is niet vatbaar voor hoger beroep. »

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe de relaties tussen pers en gerecht te verbeteren, overeenkomstig de wens die de Hoge Raad voor de Justitie heeft geuit.

Artikel 11 van het Franse Wetboek van strafprocesrecht is als voorbeeld genomen. Dat biedt de onderzoeksgerichten en de partijen de mogelijkheid een « *mise au point* » te vragen van de informatie die aan de pers wordt doorgegeven. Op die manier worden de zaken duidelijk en wordt voorkomen dat via de media onjuiste informatie wordt verspreid die schadelijk is voor het vermoeden van onschuld, voor de rechten van de verdediging en voor de geloofwaardigheid van het gerecht.

Nr. 50 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 137

De Franse tekst van het tweede lid van dit artikel doen luiden als volgt:

« Le greffier numérote et inventorie les pièces du dossier. »

Verantwoording

Dit amendement stelt voor in het Frans preciezere termen te gebruiken zodat het artikel vlotter te begrijpen is.

Nr. 51 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 144

Voor dit artikel de volgende vermelding invoegen :

« § 1: De ondervraging. »

Verantwoording

Met dit amendement kan de materie van de ondervraging van minderjarigen, personen in staat van verlengde minderjarigheid en onbekwaamverklaarden in dezelfde afdeling worden behandeld, zodat de tekst als volgt wordt opgebouwd:

Titel II. Het gerechtelijk onderzoek en de onderzoeksgerichten.

Hoofdstuk 1. Het gerechtelijk onderzoek.

Hoofdstuk 2. De modaliteiten van het gerechtelijk onderzoek.

Afdeling 1. De aanhangigmaking bij de onderzoeksrechter.

Section 2. Les actes d'instruction.

Sous-section 1re. L'inculpation.

Sous-section 2. L'interrogatoire de l'inculpé, de la personne suspectée d'avoir commis une infraction ou de la personne interrogée à toutes fins.

§ 1er. L'interrogatoire. Articles 144 à 150.

§ 2. L'interrogatoire des mineurs. Article 150bis.

§ 3. L'interrogatoire des mineurs prolongés et des incapables. Article 150ter.

Cette matière requiert en effet que l'on y aborde également la question des mineurs, des mineurs prolongés et des incapables, tout en soulignant les garanties qui leur sont accordées.

N° 52 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 146

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 146. — Le juge d'instruction, assisté de son greffier et éventuellement d'agents de la force publique, interroge l'inculpé, la personne suspectée d'avoir commis une infraction ou la personne interrogée à toutes fins hors la présence du procureur du Roi, de la partie civile et des avocats des parties.

Néanmoins, ces derniers peuvent être présents lors de l'interrogatoire si la personne interrogée le sollicite et si le juge d'instruction n'y voit pas d'inconvénient.

La personne interrogée ne prête pas serment ».

Justification

Il s'agit ici d'une clarification technique du texte, de manière à le rendre plus compréhensible et conforme à l'exposé des motifs.

N° 53 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 148

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 148. — § 1er. Préalablement à tout interrogatoire et sans préjudice des dispositions légales particulières, le juge d'instruction et tout service de police informent la personne interrogée qu'elle peut obtenir une copie gratuite du texte de son interrogatoire.

Cette copie lui est remise ou adressée par le juge d'instruction immédiatement ou dans les quarante-huit heures qui suivent l'interrogatoire et par les servi-

Afdeling 2. De onderzoekshandelingen.

Onderafdeling 1. De inverdenkingstelling.

Onderafdeling 2. De ondervraging van de inverdenkinggestelde, van de persoon die ervan wordt verdacht een misdrijf te hebben gepleegd of van de persoon die om enige reden wordt ondervraagd.

§ 1. De ondervraging. Artikelen 144 tot 150.

§ 2. De ondervraging van minderjarigen. Artikel 150bis.

§ 3. De ondervraging van personen in staat van verlengde minderjarigheid en van onbekwaamverklaarden. Artikel 150ter.

Hier moet immers ook het geval van minderjarigen, van personen in staat van verlengde minderjarigheid en van onbekwaamverklaarden worden besproken, waarbij de waarborgen die hen worden geboden, moeten worden benadrukt.

Nr. 52 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 146

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 146. — De onderzoeksrechter, bijgestaan door zijn griffier en eventueel door agenten van de openbare macht, ondervraagt de inverdenkinggestelde, de persoon die ervan wordt verdacht een strafbaar feit te hebben gepleegd of de persoon die om enige reden wordt ondervraagd, buiten de aanwezigheid van de procureur des Konings, van de burgerlijke partij en van de advocaten van de partijen.

Deze laatsten kunnen echter wel bij de ondervraging aanwezig zijn indien de ondervraagde persoon daarom vraagt en indien de onderzoeksrechter daartegen geen bezwaar heeft.

De ondervraagde persoon legt geen eed af. »

Verantwoording

Dit is een technische verduidelijking van de tekst om hem begrijpelijk te maken en te doen overeenstemmen met de toelichting.

Nr. 53 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 148

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 148. — § 1. Voorafgaand aan elke ondervraging en onverminderd de bepalingen in de bijzondere wetten delen de onderzoeksrechter en elke politiedienst de ondervraagde persoon mee dat hij kosteloos een kopie van de tekst van zijn verhoor kan krijgen.

Deze kopie wordt door de onderzoeksrechter onmiddellijk of binnen achtenveertig uur na de ondervraging overhandigd of verstuurd, en onmiddellijk of

ces de police immédiatement ou dans le mois qui suit l'interrogatoire.

§ 2. Toutefois, en raison de circonstances graves et exceptionnelles, le juge d'instruction peut, par une décision motivée, retarder le moment de cette communication pendant un délai de trois mois maximum, renouvelable une fois. Cette ordonnance est déposée au dossier.

§ 3. Lorsqu'il s'agit d'un mineur et qu'il apparaît qu'il existe un risque pour celui-ci d'être dépossédé de la copie ou de ne pouvoir en préserver le caractère personnel, le juge d'instruction peut, par une décision motivée, lui en refuser la communication. Cette décision est déposée au dossier.

Dans ce cas, le mineur peut consulter une copie du texte de son audition, accompagné d'un avocat ou d'un assistant de justice du service d'accueil des victimes du ministère public. Toutefois, en raison de circonstances graves et exceptionnelles, le juge d'instruction peut, par décision motivée, retarder le moment de cette consultation pendant un délai de trois mois maximum, renouvelable une fois. Cette décision est déposée au dossier.

§ 4. Dans le cas visé au § 3 et sans préjudice de l'application du § 2, le juge d'instruction peut décider de délivrer une copie gratuite du texte de l'audition du mineur à l'avocat de ce dernier. Cette décision est déposée au dossier. »

Justification

La première modification apportée à l'article par cet amendement vise à l'éclaircir en le présentant sous forme de paragraphes et en reformulant le premier desdits paragraphes.

La seconde vise à apporter une précision à l'alinéa 2 du premier paragraphe, quant au point de départ du délai de transmission de la copie du texte de l'audition.

N° 54 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 150

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 150. — § 1er. Avant la communication du dossier par le juge d'instruction au procureur du Roi pour le règlement de la procédure, l'inculpé ou son conseil peuvent requérir du juge d'instruction qu'il procède à un interrogatoire récapitulatif.

§ 2. La requête est déposée au greffe du tribunal de première instance et est inscrite dans un registre prévu à cet effet.

binnen een maand na de ondervraging door de politiediensten.

§ 2. Evenwel, in geval van ernstige en uitzonderlijke omstandigheden kan de onderzoeksrechter, met een met redenen omklede beslissing, het tijdstip van deze mededeling uitstellen, voor een eenmaal hernieuwbare termijn van ten hoogste drie maanden. Deze beschikking wordt opgenomen in het dossier.

§ 3. Wanneer het een minderjarige betreft en wanneer blijkt dat deze het gevaar loopt dat de kopie hem wordt ontnomen of hij het persoonlijke karakter ervan niet kan bewaren, kan de onderzoeksrechter hem de mededeling ervan weigeren, bij een met redenen omklede beslissing. Deze beslissing wordt opgenomen in het dossier.

In dat geval kan de minderjarige, vergezeld door een advocaat of een justitieassistent van de dienst slachtofferonthaal van het parket, een kopie van de tekst van zijn verhoor raadplegen. Evenwel, in geval van ernstige en uitzonderlijke omstandigheden kan de onderzoeksrechter, bij een met redenen omklede beslissing, het tijdstip van deze raadpleging uitstellen voor een eenmaal hernieuwbare termijn van ten hoogste drie maanden. Deze beslissing wordt opgenomen in het dossier.

§ 4. In het geval bedoeld in § 3 en zonder afbreuk te doen aan de toepassing van § 2, kan de onderzoeksrechter beslissen dat een kosteloze kopie van de tekst van het verhoor van de minderjarige aan de advocaat van deze laatste medegedeeld wordt. Deze beslissing wordt opgenomen in het dossier. »

Verantwoording

De eerste wijziging aangebracht in dit artikel strekt ertoe de tekst te verduidelijken door hem op te delen in paragrafen en het eerste lid van de eerste paragraaf te herformuleren.

De tweede wijziging houdt een verduidelijking van het tweede lid van paragraaf 1 in, met betrekking tot het begin van de termijn voor overhandiging van een kopie van de tekst van het verhoor.

Nr. 54 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 150

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 150. — § 1. Vooraleer de onderzoeksrechter het dossier aan de procureur des Konings overzendt met oog op de regeling van de rechtspleging, kunnen de inverdenkinggestelde of zijn raadsman de onderzoeksrechter verzoeken een samenvattende ondervraging te verrichten.

§ 2. Het verzoekschrift wordt neergelegd op de grifflie van de rechtbank van eerste aanleg en in een daar toe bestemd register ingeschreven.

Au plus tard cinq jours ouvrables avant la comparution, le greffier notifie la convocation par télécopie ou par lettre recommandée à la poste au conseil de l'inculpé et au procureur du Roi, lesquels peuvent assister à cet interrogatoire.

Avant la comparution, le dossier est mis pendant quatre jours ouvrables à la disposition de l'inculpé et de son conseil.

§ 3. Lors de cet interrogatoire, et sous réserve de l'autorisation préalable du juge d'instruction, l'inculpé et son avocat peuvent poser des questions utiles à la personne interrogée, et faire les déclarations qui leur paraissent opportunes.

Ces dernières doivent être actées au procès-verbal.»

Justification

La reformulation de cet article vise à le rendre plus compréhensible.

Nº 55 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 150bis (nouveau)

Insérer, après l'article 150, un § 2, comportant un article 150bis nouveau, libellés comme suit :

« § 2 : *L'interrogatoire des mineurs.*

« Art. 150bis. *L'interrogatoire des mineurs se fera conformément aux règles établies par les articles 78 à 88.»*

Justification

Cet amendement vise la protection nécessaire des mineurs à ce stade de la procédure pénale. Il suppose néanmoins que l'article 78 soit modifié conformément à l'amendement n° 43, garantissant une meilleure sécurité aux mineurs.

Nº 56 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 150ter (nouveau)

Insérer un § 3, comportant un article 150ter nouveau, libellés comme suit :

« § 3 : *L'interrogatoire des mineurs prolongés et des incapables.*

« Art. 150ter. — *L'interrogatoire des mineurs prolongés et des incapables se fera conformément aux règles établies par les articles 88bis à quater.»*

Ten laatste vijf werkdagen voor de verschijning brengt de griffier de oproeping per faxpost of bij een ter post aangetekende brief ter kennis van de raadsman van de inverdenkinggestelde en van de procureur des Konings, die deze ondervraging kunnen bijwonen.

Het dossier wordt gedurende vier werkdagen vóór de verschijning ter beschikking gehouden van de inverdenkinggestelde en van zijn raadsman.

§ 3. Tijdens deze ondervraging en onder voorbehoud van de voorafgaande toestemming van de onderzoeksrechter kunnen de inverdenkinggestelde en zijn raadsman relevante vragen stellen aan de verhoorde persoon en verklaringen afleggen die zij geschikt achten.

Deze laatste dienen in het proces-verbaal opgetekend te worden.»

Verantwoording

De herformulering maakt dit artikel begrijpelijker.

Nr. 55 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 150bis (nieuw)

Na artikel 150 een § 2 invoegen, die een nieuw artikel 150bis bevat, luidende :

« § 2 : *De ondervraging van minderjarigen.*

Artikel 150bis. Minderjarigen worden ondervraagd overeenkomstig de regels vastgesteld in de artikelen 78 tot 88.»

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe in dit stadium van de strafprocedure de nodige bescherming te bieden aan minderjarigen. Er wordt wel verondersteld dat artikel 78 gewijzigd is overeenkomstig amendement nr. 43, dat minderjarigen een betere bescherming waarborgt.

Nr. 56 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 150ter (nieuw)

Een § 3 invoegen, die een nieuw artikel 150ter bevat, luidende :

« § 3 : *De ondervraging van personen in staat van verlengde minderjarigheid en van onbekwaamverklaarden.*

«Art. 150ter. — Personen in staat van verlengde minderjarigheid en onbekwaamverklaarden worden ondervraagd overeenkomstig de regels vastgesteld in de artikelen 88bis tot quater.»

Justification	Verantwoording
Cet amendement vise la protection nécessaire des mineurs à ce stade de la procédure pénale.	Dit amendement wil bij die stand van de strafprocedure zorgen voor de nodige bescherming van de minderjarigen.
Il suppose néanmoins que l'article 78 soit modifié conformément à l'amendement n° 43, garantissant ainsi une meilleure sécurité aux mineurs.	Er wordt wel verondersteld dat artikel 78 gewijzigd is overeenkomstig amendement nr. 43, dat minderjarigen een betere bescherming waarborgt.
Nº 57 DE M. MAHOUX ET MME LALOY	Nr. 57 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY
Art. 151	Art. 151
Avant cet article, insérer la mention suivante :	Voor dit artikel, de volgende vermelding invoegen :
« § 1 ^{er} : L'audition. »	« § 1: Het verhoor. »
Justification	Verantwoording
Cet amendement permet l'introduction, au sein de la même section, de la matière des interrogatoires de mineurs, mineurs prolongés et incapables, en sorte que le texte se présente de la manière suivante:	Met dit amendement kan de materie van de ondervraging van minderjarigen, personen in staat van verlengde minderjarigheid en onbekwaamverklaarden in dezelfde afdeling worden behandeld, zodat de tekst als volgt wordt opgebouwd:
Titre II. L'instruction préparatoire et les juridictions d'instruction.	Titel II. Het gerechtelijk onderzoek en de onderzoeksgerechten.
Chapitre 1 ^{er} . L'instruction préparatoire.	Hoofdstuk 1. Het gerechtelijk onderzoek.
Chapitre 2. Les modalités de l'instruction.	Hoofdstuk 2. De modaliteiten van het gerechtelijk onderzoek.
Section 1 ^{re} . La saisine du juge d'instruction.	Afdeling 1. De aanhangigmaking bij de onderzoeksrechter.
Section 2. Les actes d'instruction.	Afdeling 2. Het gerechtelijk onderzoek.
Sous-section 1 ^{re} . L'inculpation.	Onderafdeling 1. De inverdenkingstelling.
Sous-section 2. L'interrogatoire de l'inculpé, de la personne suspectée d'avoir commis une infraction ou de la personne interrogée à toutes fins.	Onderafdeling 2. De ondervraging van de inverdenkinggestelde, van de persoon die ervan wordt verdacht een misdrijf te hebben gepleegd of van de persoon die om enige reden wordt ondervraagd.
§ 1 ^{er} . L'interrogatoire.	§ 1. De ondervraging.
§ 2. L'interrogatoire des mineurs.	§ 2. De ondervraging van minderjarigen.
§ 3. L'interrogatoire des mineurs prolongés et des incapables.	§ 3. De ondervraging van personen in staat van verlengde minderjarigheid en van onbekwaamverklaarden.
Sous-section 3. L'audition des victimes et témoins.	Onderafdeling 3. Het verhoor van slachtoffers en van getuigen.
§ 1 ^{er} . L'audition. Articles 151 à 159(nouveau).	§ 1. Het verhoor. Artikelen 151 tot 159 (nieuw).
§ 2. L'audition des mineurs. Article 160.	§ 2. Het verhoor van minderjarigen. Artikel 160.
§ 3. L'audition des mineurs prolongés et des incapables. Article 160bis.	§ 3. Het verhoor van personen in staat van verlengde minderjarigheid en van onbekwaamverklaarden. Artikel 160bis.
Cette matière requiert en effet que l'on y aborde également la question des mineurs, des mineurs prolongés et des incapables, tout en soulignant les garanties qui leur sont accordées.	Hier moet immers ook het geval van minderjarigen, van personen in staat van verlengde minderjarigheid en van onbekwaamverklaarden worden besproken, waarbij de waarborgen die hen worden geboden, moeten worden benadrukt.

Nº 58 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 152

Compléter la première phrase de cet article par ce qui suit :

«*Les témoins comparaissent sur simple avertissement remis par la police ou par courrier recommandé à la poste.*»

Justification

Il s'agit d'une simple précision technique, visant à compléter la phrase selon la terminologie habituellement utilisée dans le reste de la proposition.

Nº 59 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 155

Remplacer cet article par ce qui suit :

«*Art. 155. — § 1er. Le juge d'instruction peut décider, soit d'office, soit à la demande du témoin ou de la personne à l'égard de laquelle l'action publique est engagée dans le cadre de l'instruction, de l'inculpé, de la partie civile ou de leurs conseils, soit sur réquisition du ministère public, qu'il ne sera pas fait mention dans le procès-verbal d'audition de certaines des données d'identité prévues à l'article 154.*

Cette décision doit se fonder sur une présomption raisonnable que le témoin, ou une personne de son entourage, pourrait subir un préjudice grave à la suite de la divulgation de ces données et de sa déposition.

Les motifs précis qui ont incité le juge d'instruction à prendre cette décision sont indiqués dans un procès-verbal.

§ 2. L'ordonnance du juge d'instruction par laquelle il accorde ou refuse l'anonymat partiel n'est susceptible d'aucun recours.

§ 3. Le procureur du Roi tient un registre de tous les témoins dont des données d'identité, conformément à cet article, ne figurent pas au procès-verbal d'audition.

§ 4. Le procureur du Roi et le juge d'instruction prennent, chacun pour ce qui le concerne, les mesures raisonnablement nécessaires pour éviter la divulgation des données d'identité, visées au § 1er.»

Justification

Cet amendement vise à restructurer l'article en paragraphes, de manière à le rendre plus lisible.

Nr. 58 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 152

In de Franse tekst, de eerste volzin van dit artikel aanvullen met de woorden :

«*à la poste*».

Verantwoording

Dit is een zuiver technische verbetering die ertoe strekt die volzin aan te passen aan de terminologie die in de rest van het voorstel wordt gebruikt.

Nr. 59 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 155

Dit artikel vervangen als volgt:

«*Art. 155. — § 1. De onderzoeksrechter kan hetzij ambtshalve, hetzij op verzoek van de getuige of van de persoon tegen wie de strafvordering wordt ingesteld in het kader van een gerechtelijk onderzoek, de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij of hun raadslieden, hetzij op vordering van het openbaar ministerie, beslissen dat in het proces-verbaal van verhoor geen melding zal worden gemaakt van bepaalde identiteitsgegevens bedoeld in artikel 154.*

Deze beslissing moet gebaseerd zijn op een redelijk vermoeden dat de getuige of een persoon uit diens naaste omgeving, ten gevolge van het bekendmaken van deze gegevens en van het afleggen van zijn verklaring een ernstig nadeel zou kunnen ondervinden.

De onderzoeksrechter maakt in een proces-verbaal melding van de precieze redenen waarom hij hiertoe besluit.

§ 2. Tegen de beschikking van de onderzoeksrechter waarbij hij de gedeeltelijke anonimiteit toekent of weigert, staat geen rechtsmiddel open.

§ 3. De procureur des Konings houdt een register bij van alle getuigen van wie identiteitsgegevens overeenkomstig dit artikel niet zijn opgenomen in het proces-verbaal van verhoor.

§ 4. De procureur des Konings en de onderzoeksrechter nemen ieder voor zich de maatregelen die redelijkerwijze nodig zijn om de onthulling van de in § 1 bedoelde identiteitsgegevens te voorkomen.»

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe het artikel in paragrafen op te delen, zodat het leesbaarder wordt.

N° 60 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 157

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 157. — § 1er. Préalablement à tout interrogatoire et sans préjudice des dispositions légales particulières, le juge d'instruction et tout service de police informent la personne interrogée qu'elle peut obtenir une copie gratuite du texte de son audition.

Cette copie lui est remise ou adressée par le juge d'instruction immédiatement ou dans les quarante-huit heures qui suivent l'interrogatoire et par les services de police immédiatement ou dans le mois qui suit l'interrogatoire.

§ 2. Toutefois, en raison de circonstances graves et exceptionnelles, le juge d'instruction peut, par une décision motivée, retarder le moment de cette communication pendant un délai de trois mois maximum, renouvelable une fois. Cette ordonnance est déposée au dossier.

§ 3. Lorsqu'il s'agit d'un mineur et qu'il apparaît qu'il existe un risque pour celui-ci d'être dépossédé de la copie ou de ne pouvoir en préserver le caractère personnel, le juge d'instruction peut, par une décision motivée, lui en refuser la communication. Cette décision est déposée au dossier.

Dans ce cas, le mineur peut consulter une copie du texte de son audition, accompagné d'un avocat ou d'un assistant de justice du service d'accueil des victimes du ministère public. Toutefois, en raison de circonstances graves et exceptionnelles, le juge d'instruction peut, par décision motivée, retarder le moment de cette consultation pendant un délai de trois mois maximum, renouvelable une fois. Cette décision est déposée au dossier.

§ 4. Dans le cas visé au § 3 et sans préjudice de l'application du § 2, le juge d'instruction peut décider de délivrer une copie gratuite du texte de l'audition du mineur à l'avocat de ce dernier. Cette décision est déposée au dossier. »

Justification

La première modification apportée à l'article par cet amendement vise à l'éclaircir en le présentant sous forme de paragraphes et en reformulant le premier desdits paragraphes.

La seconde vise à apporter une précision à l'alinéa 2 du premier paragraphe, quant au point de départ du délai de transmission de la copie du texte de l'audition.

Nr. 60 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 157

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 157. — § 1. Voorafgaand aan elke ondervraging en onvermindert de bepalingen in de bijzondere wetten delen de onderzoeksrechter en elke politiedienst de ondervraagde persoon mee dat hij kosteloos een kopie van de tekst van zijn verhoor kan krijgen.

Deze kopie wordt door de onderzoeksrechter onmiddellijk of binnen achtenveertig uur na de ondervraging overhandigd of verstuurd, en onmiddellijk of binnen een maand na de ondervraging door de politiediensten.

§ 2. Evenwel, in geval van ernstige en uitzonderlijke omstandigheden kan de onderzoeksrechter, met een met redenen omklede beslissing, het tijdstip van deze mededeling uitstellen, voor een eenmaal hernieuwbare termijn van ten hoogste drie maanden. Deze beschikking wordt opgenomen in het dossier.

§ 3. Wanneer het een minderjarige betreft en wanneer blijkt dat deze het gevaar loopt dat de kopie hem wordt ontnomen of hij het persoonlijke karakter ervan niet kan bewaren, kan de onderzoeksrechter hem de mededeling ervan weigeren, bij een met redenen omklede beslissing. Deze beslissing wordt opgenomen in het dossier.

In dat geval kan de minderjarige, vergezeld door een advocaat of een justitieassistent van de dienst slachtofferonthaal van het parket, een kopie van de tekst van zijn verhoor raadplegen. Evenwel, in geval van ernstige en uitzonderlijke omstandigheden kan de onderzoeksrechter, bij een met redenen omklede beslissing, het tijdstip van deze raadpleging uitstellen voor een eenmaal hernieuwbare termijn van ten hoogste drie maanden. Deze beslissing wordt opgenomen in het dossier.

§ 4. In het geval bedoeld in § 3 en zonder afbreuk te doen aan de toepassing van § 2, kan de onderzoeksrechter beslissen dat een kosteloze kopie van de tekst van het verhoor van de minderjarige aan de advocaat van deze laatste medegedeeld wordt. Deze beslissing wordt opgenomen in het dossier. »

Verantwoording

De eerste wijziging aangebracht in het artikel strekt ertoe de tekst te verduidelijken door hem op te delen in paragrafen en het eerste lid van de eerste paragraaf te herformuleren.

De tweede wijziging houdt een verduidelijking van het tweede lid van paragraaf 1 in, met betrekking tot het begin van de termijn voor overhandiging van een kopie van de tekst van het verhoor.

N° 61 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 159

Apporter à cet article les modifications suivantes :**A) Faire précéder l'article de la mention suivante :**« § 2. *L'audition des mineurs.* »**B) Renuméroter l'article en un article 160.****C) Remplacer le contenu de l'article par ce qui suit :**

« § 1er. *Les mineurs au-dessous de l'âge de quinze ans sont entendus sans prestation de serment.*

§ 2. Toute audition de mineurs se fera conformément aux règles établies par les articles 78 à 88. »

Justification

A) Cet amendement vise à restructurer le chapitre de manière à pouvoir introduire la question des mineurs.

B) L'actuel article 160 a une portée générale et doit, selon l'économie des amendements proposés, entrer dans le paragraphe premier, relatif à l'audition en général.

L'actuel article 159 doit, quant à lui devenir l'article 160 et être précédé d'un titre insérant un nouveau paragraphe 2 intitulé : «L'audition des mineurs».

C) Cet amendement vise la protection nécessaire des mineurs à ce stade de la procédure pénale. Il suppose néanmoins que l'article 78 soit modifié conformément à l'amendement n° 43, garantissant ainsi une meilleure sécurité aux mineurs.

N° 62 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 160

Renuméroter cet article en un article 159.

Justification

L'actuel article 160 a une portée générale et doit, selon l'économie des amendements proposés, entrer dans le paragraphe premier, relatif à l'audition en général.

L'actuel article 159 doit, quant à lui, devenir l'article 160 et être précédé d'un titre insérant un nouveau paragraphe 2 intitulé : «L'audition des mineurs».

Nr. 61 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 159

Indit artikel de volgende wijzigingen aanbrengen :**A) Dit artikel doen voorafgaan door de volgende vermelding :**« § 2. *Het verhoor van minderjarigen.* »**B) Dit artikel vernummeren tot artikel 160.****C) De tekst van het artikel vervangen als volgt :**

« § 1. *Minderjarigen beneden de leeftijd van vijftien jaar worden gehoord zonder eedaflegging.*

§ 2. Minderjarigen worden verhoord overeenkomstig de regels vastgesteld in de artikelen 77 en 78. »

Verantwoording

A) Dit amendement strekt ertoe het hoofdstuk zo in te delen dat het ook de kwestie van minderjarigen bevat.

B) Het huidige artikel 160 heeft een algemene strekking en moet volgens de logica van de ingediende amendementen deel uitmaken van de eerste paragraaf, over het verhoor in het algemeen.

Het huidige artikel 159 wordt dan artikel 160 en wordt voorafgegaan door een titel die een nieuwe paragraaf 2 invoegt met als opschrift: «Het verhoor van minderjarigen».

C) Dit amendement strekt ertoe minderjarigen in dit stadium van de strafprocedure de nodige bescherming te bieden. Er wordt wel verondersteld dat artikel 78 gewijzigd is overeenkomstig amendement nr. 43, dat minderjarigen een betere bescherming waarborgt.

Nr. 62 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 160

Dit artikel vernummeren tot artikel 159.

Verantwoording

Het huidige artikel 160 heeft een algemene strekking en moet volgens de logica van de ingediende amendementen deel uitmaken van de eerste paragraaf over het verhoor in het algemeen.

Het huidige artikel 159 wordt dan artikel 160 en wordt voorafgegaan door een titel die een nieuwe paragraaf 2 invoegt, onder het opschrift: «Het verhoor van minderjarigen».

Nº 63 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 160bis (nouveau)

Insérer après l'article 160, un § 3 nouveau, comportant un article 160bis, libellés comme suit :

§ 3: L'audition des mineurs prolongés et des incapables.

Art. 160bis. — «L'audition des mineurs prolongés et des incapables se fera conformément aux règles établies par les articles 88bis à quater».

Justification

Cet amendement vise la protection nécessaire des mineurs prolongés ou incapables dans le cadre de la procédure pénale.

Il suppose néanmoins que l'article 88 soit modifié conformément à l'amendement n° 45, garantissant ainsi une meilleure sécurité aux mineurs.

Nº 64 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 162

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 162. — § 1er. L'ordonnance par laquelle le juge d'instruction ordonne, conformément à l'article 161, de ne pas divulguer l'identité du témoin, est communiquée par le greffier au procureur du Roi, et est notifiée par lettre recommandée à la poste au témoin, à la personne à l'égard de laquelle l'action publique est engagée dans le cadre de l'instruction ou à l'inculpé, à la partie civile et à leurs conseils avec la convocation par laquelle ils sont invités à être présents à un endroit indiqué par le juge d'instruction et à un moment fixé par lui, aux fins d'assister à l'audition du témoin, à peine de nullité du témoignage effectué.

§ 2. Avant l'audition, le juge d'instruction avertit le témoin qu'il peut être tenu responsable pour les faits, commis dans le cadre de son témoignage, qui constituerait une infraction prévue au chapitre V du titre III ou au chapitre V du titre VIII du livre II du Code pénal.

§ 3. Le juge d'instruction procède à l'audition du témoin à l'endroit et au moment indiqués dans la convocation visée au § 1er. Le juge d'instruction prend toutes les mesures raisonnablement nécessaires

Nr. 63 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 160bis (nieuw)

Na artikel 160 een § 3 invoegen, die een nieuw artikel 160bis bevat, luidende :

§ 3: Het verhoor van personen in staat van verlengde minderjarigheid en van onbekwaamverklaarden.

Art. 160bis. — «Personen in staat van verlengde minderjarigheid en onbekwaamverklaarden worden verhoord overeenkomstig de regels vastgesteld in de artikelen 88bis tot quater. »

Verantwoording

Dit amendement strekt ertoe in het kader van de strafprocedure de nodige bescherming te verstrekken aan personen in staat van verlengde minderjarigheid en aan onbekwaamverklaarden.

Er wordt wel verondersteld dat artikel 88 gewijzigd is overeenkomstig amendement nr. 45, dat minderjarigen een betere bescherming waarborgt.

Nr. 64 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 162

Dit artikel vervangen als volgt :

«Art. 162. — § 1. De beschikking waarbij de onderzoeksrechter overeenkomstig artikel 161 beveelt dat de identiteit van de getuige verborgen zal worden gehouden, wordt door de griffier aan de procureur des Konings meegeleerd, en bij een ter post aangetekende brief aan de getuige, de persoon tegen wie de strafvordering werd ingesteld in het kader van een gerechtelijk onderzoek of de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij en hun raadslieden ter kennis gebracht, samen met de oproeping waardoor ze worden uitgenodigd aanwezig te zijn op een door de onderzoeksrechter bepaalde plaats en een door hem bepaald tijdstip teneinde het verhoor van de getuige bij te wonen, op straffe van nietigheid van de afgelogen getuigenverklaring.

§ 2. Voor het verhoor waarschuwt de onderzoeksrechter de getuige dat hij verantwoordelijk kan gesteld worden voor feiten, gepleegd in het kader van zijn getuigenis, die een misdrijf zouden uitmaken zoals bedoeld in hoofdstuk V van titel III of in hoofdstuk V van titel VIII van het tweede boek van het Strafwetboek.

§ 3. Op de plaats en het tijdstip, bepaald in de in § 1 bedoelde oproeping, gaat de onderzoeksrechter over tot het verhoor van de getuige. De onderzoeksrechter neemt alle maatregelen die redelijkerwijze

pour tenir secrète l'identité du témoin. Le ministère public, la personne à l'égard de laquelle l'action publique est engagée dans le cadre de l'instruction ou l'inculpé, la partie civile et leurs conseils peuvent soumettre au juge d'instruction, avant et pendant l'audition du témoin, les questions qu'ils souhaitent voir poser. Le juge d'instruction empêche le témoin de répondre à toute question susceptible de conduire à la divulgation de son identité.

§ 4. Le juge d'instruction peut ordonner que le ministère public, la personne à l'égard de laquelle l'action publique est engagée dans le cadre de l'instruction ou l'inculpé, la partie civile et leurs conseils ne puissent assister à l'audition du témoin que dans un autre local, si cette mesure est nécessaire pour préserver l'anonymat du témoin. Dans ce cas, il a recours à un système de télécommunications. Le Roi fixe les critères minimaux auxquels ce système de télécommunications répond.

§ 5. Le juge d'instruction fait dresser un procès-verbal de l'audition et mentionne en détail, outre les indications prévues à l'article 76, 3°, les circonstances dans lesquelles l'audition a eu lieu, les questions posées et les réponses fournies dans la formulation utilisée ou les raisons pour lesquelles il a empêché le témoin de répondre. Il fait lecture du procès-verbal et après déclaration par le témoin qu'il persiste, le juge d'instruction et le greffier signent le procès-verbal d'audition. Ces formalités sont prescrites à peine de nullité du témoignage effectué. »

Justification

Il s'agit d'une simple restructuration sous forme de paragraphes, pour plus de lisibilité du texte.

Nº 65 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 166

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 166. — § 1er. Le juge d'instruction peut, soit d'office, soit à la demande du procureur du Roi ou d'une des parties, conformément à l'article 207, procéder à des confrontations.

Sauf urgence, les avocats de l'inculpé ou des parties civiles concernées sont convoqués, au plus tard cinq jours ouvrables avant les confrontations, par télécopie ou par lettre recommandée à la poste.

nodig zijn om de identiteit van de getuige verborgen te houden. Het openbaar ministerie, de persoon tegen wie de strafvordering werd ingesteld in het kader van een gerechtelijk onderzoek of de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij en hun raadslieden kunnen de onderzoeksrechter, vóór en tijdens het verhoor van de getuige, vragen opgeven, die zij gesteld wensen te zien. De onderzoeksrechter verhindert de beantwoording door de getuige van elke vraag die tot de bekendmaking van zijn identiteit zou kunnen leiden.

§ 4. Indien het verbergen van de identiteit van de getuige het vereist, kan de onderzoeksrechter bevelen dat het openbaar ministerie, de persoon tegen wie de strafvordering werd ingesteld in het kader van een gerechtelijk onderzoek of de inverdenkinggestelde, de burgerlijke partij en hun raadslieden het verhoor van de getuige uitsluitend in een afzonderlijke ruimte kunnen bijwonen, in welk geval wordt gebruik gemaakt van een telecommunicatievoorziening. De Koning bepaalt de minimale vereisten waaraan deze telecommunicatievoorziening beantwoordt.

§ 5. De onderzoeksrechter gelast dat een proces-verbaal wordt opgesteld van het verhoor en maakt, naast de vermeldingen bedoeld in artikel 76, 3°, omstandig melding van de omstandigheden waarin het verhoor heeft plaatsgevonden, de vragen die werden gesteld en de antwoorden die werden gegeven in de gebruikte bewoeringen, dan wel de redenen waarom hij de beantwoording door de getuige verhinderd heeft. Hij leest het proces-verbaal voor, en na verklaring van de getuige dat hij volhardt, ondertekent de onderzoeksrechter en de griffier het proces-verbaal van verhoor. Deze vormen zijn voorgeschreven op straffe van nietigheid van de aangelegde getuigenverklaring. »

Verantwoording

De tekst wordt eenvoudigweg onderverdeeld in paragrafen om hem leesbaarder te maken.

Nr. 65 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 166

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 166. — § 1. De onderzoeksrechter kan overeenkomstig artikel 207 ambtshalve, of op verzoek van de procureur des Konings of van een van de partijen overgaan tot confrontaties.

Behalve in spoedeisende gevallen, wordt de raadsman van de inverdenkinggestelde of van de betrokken burgerlijke partijen ten laatste vijf werkdagen voor de confrontatie per faxpost of bij een ter post aangetekende brief opgeroepen.

Au cours de ces confrontations, le procureur du Roi et les avocats peuvent, avec l'autorisation du juge d'instruction, poser les questions utiles aux parties. Les questions, les réponses, et éventuellement le refus motivé du juge d'instruction sont mentionnés au procès-verbal d'audition.

§ 2. Néanmoins, la victime peut être dispensée de confrontation directe lorsqu'il est attesté par un certificat médical motivé qu'il peut en résulter pour elle un préjudice pour sa santé. Le certificat est transmis par lettre recommandée au juge d'instruction dans les cinq jours ouvrables à compter de la date de la convocation ».

Justification

La justification de cet amendement est identique à celle de l'amendement n° 40 relatif à l'article 74. Le but est de protéger les victimes de fait de meurs à tous les stades de la procédure, information comme instruction.

La confrontation avec l'agresseur peut en effet s'avérer contraire à la santé, tant mentale que psychique de la victime, sans que cette confrontation soit à même d'apporter des éléments objectifs pour l'information, chaque partie restant campée sur ses positions.

Cette situation risque en effet d'être extrêmement préjudiciable pour la victime, laquelle doit non seulement faire état de ce qu'elle a subi, mais se voit en outre contredite par son agresseur, avec une proximité physique qui ne peut constituer, pour elle, qu'un facteur supplémentaire de déséquilibre, dès lors qu'elle se voit contrainte de se défendre face à son agresseur.

On peut néanmoins envisager d'atténuer cette difficulté en passant par un moyen indirect de confrontation, telle la vidéoconférence.

N° 66 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 167

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 167. — § 1er. Le juge d'instruction peut décliner d'office, sur réquisition du procureur du Roi ou à la demande de la partie civile ou de l'inculpé ou de leurs conseils, conformément à l'article 207, de se transporter sur les lieux, accompagné de son greffier. Il peut procéder également, en même temps ou ultérieurement, à une reconstitution des faits.

Sauf urgence, le juge d'instruction avertit le procureur du Roi, la partie civile, l'inculpé et leurs conseils de la date de cette descente sur les lieux ou de la reconstitution, au plus tard cinq jours ouvrables avant celle-ci, par télécopie ou par lettre recommandée à la poste. Ils peuvent y assister sauf décision contraire du juge d'instruction.

Tijdens deze confrontaties, kunnen de procureur des Konings en de raadslieden, mits toestemming van de onderzoeksrechter, relevante vragen stellen aan de partijen. De vragen, de antwoorden en eventueel de met redenen omklede weigering van de onderzoeksrechter moeten in het proces-verbaal van verhoor opgetekend worden.

§ 2. Het slachtoffer kan van een directe confrontatie worden vrijgesteld als uit een met redenen omkleed doktersattest blijkt dat dit schadelijk kan zijn voor zijn gezondheid. Dat attest wordt bij een ter post aangetekende brief aan de officier van gerechtelijke politie gezonden binnen vijf werkdagen na de datum van de oproeping. »

Verantwoording

De verantwoording bij dit amendement is dezelfde als die bij het amendement nr. 40 op artikel 74. Dit amendement strekt ertoe de slachtoffers van zedenfeiten te beschermen in alle stadia van de procedure, dus zowel tijdens het opsporingsonderzoek als tijdens het gerechtelijk onderzoek.

De confrontatie met de dader kan immers schadelijk zijn voor hun mentale en psychische gezondheid van het slachtoffer, zonder dat die confrontatie objectieve informatie oplevert voor het opsporingsonderzoek, omdat beide partijen toch bij hun standpunten blijven.

Die situatie kan uiterst nadelig zijn voor het slachtoffer, dat niet alleen moet vertellen wat het heeft ondergaan maar bovendien wordt tegengesproken door de dader, wiens fysieke nabijheid het slachtoffer alleen verder uit zijn evenwicht kan brengen omdat het zich nog tegen de dader moet verdedigen.

Dat probleem kan worden opgelost door een indirecte confrontatie, bijvoorbeeld via een videoconferentie.

Nr. 66 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 167

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 167. — § 1. De onderzoeksrechter kan, overeenkomstig artikel 207, ambtshalve, op vordering van de procureur des Konings of op verzoek van de burgerlijke partij, van de inverdenkinggestelde of van hun raadsman, beslissen dat hij zich ter plaatse begeeft, vergezeld van zijn griffier. Hij kan eveneens, tegelijkertijd of later, overgaan tot een wedersamenstelling van de feiten.

Behalve in spoedeisende gevallen en indien de onderzoeksrechter het noodzakelijk acht, verwittigt hij, ten laatste vijf werkdagen voor de plaatsopneming of de wedersamenstelling, de procureur des Konings, de burgerlijke partij, de inverdenkinggestelde en hun raadsman, per faxpost of bij een ter post aangetekende brief van de datum ervan. Behoudens andersluidende beslissing van de onderzoeksrechter kunnen zij deze bijwonen.

§ 2. Le procureur du Roi et les avocats peuvent, avec l'autorisation du juge d'instruction, poser les questions utiles. Les questions et les réponses, et éventuellement le refus motivé du juge d'instruction, sont mentionnés au procès-verbal de la descente sur les lieux.

§ 3. Lorsque le juge ordonne une de ces mesures d'instruction, il peut décider qu'un expert y assiste.

L'expert prête serment dans les termes suivants : « Je jure de remplir ma mission en honneur et conscience, avec exactitude et probité. »

La prestation de serment est actée au procès-verbal ainsi que les explications des experts. »

Justification

Il s'agit d'une simple restructuration de l'article sous forme de paragraphes, pour plus de lisibilité du texte.

N° 67 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 170

Remplacer cet article par ce qui suit :

« Art. 170. — § 1er. Toute perquisition ordonnée par le juge d'instruction requiert, à peine de nullité, un mandat de perquisition délivré par lui sous réserve des exceptions prévues par la loi.

§ 2. Le mandat de perquisition indique le nom du juge d'instruction et du greffier, la nature de l'infraction et les objets recherchés.

§ 3. Aucune perquisition ne peut être faite dans un lieu non ouvert au public avant cinq heures du matin et après neuf heures du soir.

§ 4. L'interdiction prévue au paragraphe précédent ne s'applique pas :

1° lorsqu'une disposition légale particulière autorise la perquisition pendant la nuit;

2° lorsqu'un magistrat ou un officier de police judiciaire se transporte sur les lieux pour constater un crime ou délit flagrant;

3° en cas de réquisition ou de consentement de la personne qui a la jouissance effective du lieu ou de la personne visée à l'article 129, 2°;

4° en cas d'appel venant de ce lieu;

5° en cas d'incendie ou d'inondation.

La réquisition ou le consentement visé au paragraphe 4, 3°, doit être donné par écrit, préalablement à la perquisition. »

§ 2. De procureur des Konings en de raadslieden kunnen, mits toestemming van de onderzoeksrechter, relevante vragen stellen. De vragen, de antwoorden en eventueel de met redenen omklede weigering van de onderzoeksrechter moeten in het proces-verbaal van de plaatsopneming opgetekend worden.

§ 3. Wanneer de onderzoeksrechter één van deze onderzoeksmaatregelen beveelt, kan hij beslissen dat een deskundige deze bijwoont.

De deskundige legt de eed af in de volgende bewoeringen : « Ik zweer dat ik mijn taak naar eer en geweten nauwgezet en eerlijk zal vervullen. »

De eedaflegging en de toelichtingen van de deskundigen worden in het proces-verbaal aangetekend. »

Verantwoording

De tekst van het artikel wordt eenvoudigweg onderverdeeld in paragrafen om hem leesbaarder te maken.

Nr. 67 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 170

Dit artikel vervangen als volgt:

« Art. 170. — § 1. Onder voorbehoud van de bij wet bepaalde uitzonderingen, vereist iedere huiszoeking bevolen door de onderzoeksrechter, op straffe van nietigheid, een door hem uitgevaardigd bevel tot huiszoeking.

§ 2. Het bevel tot huiszoeking vermeldt de naam van de onderzoeksrechter en van de griffier, de aard van het strafbaar feit en de op te sporen voorwerpen.

§ 3. Geen huiszoeking mag in een voor het publiek niet toegankelijke plaats worden verricht vóór vijf uur's morgens en na negen uur's avonds.

§ 4. Het in de vorige paragraaf gestelde verbod vindt geen toepassing :

1° wanneer een bijzondere wetsbepaling de huiszoeking's nachts toelaat;

2° wanneer een magistraat of een officier van gerechtelijke politie zich tot vaststelling op heterdaad van een misdaad of wanbedrijf ter plaatse begeeft;

3° in geval van verzoek of toestemming van de persoon die het werkelijke genot heeft van de plaats of de persoon bedoeld in artikel 129, 2°;

4° in geval van oproep vanuit die plaats;

5° in geval van brand of overstroming.

Het verzoek of de toestemming waarvan sprake is in paragraaf 4, 3°, moet schriftelijk en voorafgaand aan de huiszoeking worden gegeven. »

Justification

Il s'agit d'une simple restructuration de l'article sous forme de paragraphes, pour plus de lisibilité du texte.

Nº 68 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 177

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 177. — § 1er. Lorsque les choses paraissant constituer un avantage patrimonial tiré d'une infraction sont des biens immeubles, la saisie immobilière conservatoire est faite par exploit d'huissier signifié au propriétaire et contenant, à peine de nullité, la copie de l'ordonnance du juge d'instruction, ainsi que les différentes mentions visées aux articles 1432 et 1568 du Code judiciaire, et le texte du § 3 du présent article.

§ 2. L'exploit de saisie est présenté à la transcription, le jour même de la signification, au bureau des hypothèques de la situation des biens. La transcription prendra date au jour de la remise de cet exploit.

§ 3. La saisie immobilière conservatoire est valable pendant cinq années prenant cours à la date de sa transcription, sauf renouvellement pour le même terme sur présentation au conservateur, avant l'expiration du délai de validité de la transcription, d'une requête établie en double exemplaire par le procureur du Roi ou le juge d'instruction compétent.

§ 4. La saisie est maintenue pour le passé par la mention succincte en marge de sa transcription, pendant le délai de validité de celle-ci, de la décision judiciaire définitive ordonnant la confiscation du bien immobilier.

La radiation de la saisie immobilière conservatoire peut être accordée par le juge d'instruction susvisé, ou, le cas échéant, par le bénéficiaire de la confiscation, ou peut être ordonnée par décision judiciaire. »

Justification

Il s'agit d'une simple restructuration de l'article sous forme de paragraphes, pour plus de lisibilité du texte.

Verantwoording

De tekst van het artikel wordt eenvoudigweg onderverdeeld in paragrafen om hem leesbaarder te maken.

Nr. 68 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 177

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 177. — § 1. Indien de zaken die het uit het misdrijf verkregen vermogensvoordeel schijnen te vormen, onroerende goederen zijn, wordt bewarend beslag op onroerend goed gedaan, zulks bij deurwaardersexploit dat aan de eigenaar wordt betekend en op straffe van nietigheid een afschrift van de beschikking van de onderzoeksrechter moet bevatten, alsmede de verschillende vermeldingen bedoeld in de artikelen 1432 en 1568 van het Gerechtelijk Wetboek, evenals de tekst van § 3 van dit artikel.

§ 2. Het beslagexploit moet op de dag zelf van de betekening ter overschrijving worden aangeboden op het kantoor der hypotheken van de plaats waar de goederen gelegen zijn. Als dagtekening van de overschrijving geldt de dag van afgifte van het exploit.

§ 3. Het bewarend beslag op onroerend goed geldt gedurende vijf jaar met ingang van de dagtekening der overschrijving, behoudens vernieuwing voor dezelfde termijn op vertoon aan de bewaarder, vóór het verstrijken van de geldigheidsduur van de overschrijving, van een door de bevoegde procureur of onderzoeksrechter in tweevoud opgemaakte vordering.

§ 4. Het beslag wordt blijvend voor het verleden in stand gehouden door de beknopte melding op de kant van de overschrijving van het beslag, binnen haar geldigheidsduur, van de definitieve rechterlijke beslissing waarbij de verbeurdverklaring van het onroerend goed werd bevolen.

Doorhaling van het bewarend onroerend beslag kan verleend worden door de voormalde onderzoeksrechter, of in voorkomend geval door de beneficiant van de verbeurdverklaring, of kan ook bij rechterlijke beslissing bevolen worden.

Verantwoording

De tekst van het artikel wordt eenvoudigweg onderverdeeld in paragrafen om hem leesbaarder te maken.

Nº 69 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 178

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 178. — § 1er. Lorsqu’au cours d’une instruction, le juge constate de sérieux indices de culpabilité chez une personne morale, il peut, si des circonstances particulières le requièrent, ordonner les mesures suivantes :

1° la suspension de la procédure de dissolution ou de liquidation de la personne morale;

2° l’interdiction de transactions patrimoniales spécifiques susceptibles d’entraîner l’insolvabilité de la personne morale;

3° le dépôt d’un cautionnement dont il fixe le montant, en vue de garantir le respect des mesures qu’il ordonne.

§ 2. Si les mesures visées au paragraphe précédent concernent des biens immeubles, il est procédé conformément à l’article 177. »

Justification

Il s’agit d’une simple restructuration de l’article sous forme de paragraphes, pour plus de lisibilité du texte.

Nº 70 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 179

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 179. — § 1er. Lorsque le juge d’instruction estime qu’il existe des circonstances qui rendent le repérage des télécommunications ou la localisation de l’origine ou de la destination de télécommunications nécessaire à la manifestation de la vérité, il peut faire procéder, en requérant au besoin le concours technique de l’opérateur d’un réseau de télécommunication ou du fournisseur d’un service de télécommunication :

1° au repérage des données d’appel de moyens de télécommunication à partir desquels ou vers lesquels des appels sont adressés ou ont été adressés;

2° à la localisation de l’origine ou de la destination de télécommunications;

Dans les cas visés à l’alinéa 1er, pour chaque moyen de télécommunication dont les données d’appel sont repérées ou dont l’origine ou la destination de la télécommunication est localisé, le jour, l’heure, la durée et, si nécessaire, le lieu de la télécommunication sont indiqués et consignés dans un procès-verbal.

Nr. 69 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 178

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 178. — § 1. Wanneer gedurende een gerechtelijk onderzoek de onderzoeksrechter ernstige aanwijzingen van schuld bij een rechtspersoon vaststelt, kan hij de volgende maatregelen gelasten, indien bijzondere omstandigheden dat vergen :

1° schorsing van de procedure van ontbinding of van vereffening van de rechtspersoon;

2° verbod van specifieke vermogensrechtelijke transacties die tot het onvermogen van de rechtspersoon kunnen leiden;

3° neerlegging van een borgsom tot een door hem bepaald bedrag, als waarborg voor de inachtneming van de maatregelen die hij gelast.

§ 2. Indien de in de vorige paragraaf bedoelde maatregelen betrekking hebben op onroerende goederen, wordt gehandeld overeenkomstig artikel 177. »

Verantwoording

De tekst van het artikel wordt eenvoudigweg onderverdeeld in paragrafen om hem leesbaarder te maken.

Nr. 70 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 179

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 179. — § 1. Wanneer de onderzoeksrechter van oordeel is dat er omstandigheden zijn die het doen opsporen van telecommunicatie of het lokaliseren van de oorsprong of de bestemming van telecommunicatie noodzakelijk maken om de waarheid aan de dag te brengen, kan hij, zo nodig door daartoe de medewerking van de operator van een telecommunicatienetwerk of van de verstrekker van een telecommunicatiedienst te vorderen :

1° de oproepgegevens doen opsporen van telecommunicatiemiddelen van waaruit of waarnaar oproepen worden of werden gedaan;

2° de oorsprong of de bestemming van telecommunicatie laten lokaliseren.

In de gevallen bepaald in het eerste lid wordt voor ieder telecommunicatiemiddel waarvan de oproepgegevens worden opgespoord of waarvan de oorsprong of de bestemming van de telecommunicatie wordt gelokaliseerd, de dag, het uur, de duur, en, indien nodig, de plaats van de oproep vastgesteld en opgenomen in een proces-verbaal.

Le juge d'instruction indique les circonstances de fait de la cause qui justifient la mesure dans une ordonnance motivée qu'il communique au procureur du Roi.

Il précise la durée durant laquelle elle pourra s'appliquer, cette durée ne pouvant excéder deux mois à dater de l'ordonnance, sans préjudice de renouvellement.

En cas de flagrant délit, le procureur du Roi peut ordonner la mesure pour les infractions qui sont énumérées dans l'article 180, §§ 2, 3 et 4. Dans ce cas, la mesure doit être confirmée dans les vingt-quatre heures par le juge d'instruction.

Toutefois, le procureur du Roi peut ordonner la mesure si le plaignant le sollicite, lorsque cette mesure s'avère indispensable à l'établissement d'une infraction visée à l'article 114, § 8, de la loi du 21 mars 1991 portant réforme de certaines entreprises publiques économiques.

§ 2. Chaque opérateur d'un réseau de télécommunication et chaque fournisseur d'un service de télécommunication communique les informations qui ont été demandées dans un délai à fixer par le Roi, sur la proposition du ministre de la Justice et du ministre compétent pour les Télécommunications.

§ 3. Toute personne qui, du chef de sa fonction, a connaissance de la mesure ou y prête son concours, est tenue de garder le secret. Toute violation du secret est punie conformément à l'article 458 du Code pénal.

§ 4. Toute personne qui refuse de prêter son concours technique aux réquisitions visées dans cet article, concours dont les modalités sont déterminées par le Roi, sur la proposition du ministre de la Justice et du ministre compétent pour les Télécommunications, est punie d'une amende de vingt-six euros à dix mille euros. »

Justification

Il s'agit d'une simple restructuration de l'article sous forme de paragraphes, pour plus de lisibilité du texte.

Nº 71 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 184

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 184. — § 1er. Les communications ou télécommunications recueillies grâce aux mesures prises en application des articles 180, 181 et 182 sont enregistrées. L'objet de la mesure ainsi que les jours et heures auxquels celle-ci a été exécutée sont enregistrés au

De onderzoeksrechter vermeldt de feitelijke omstandigheden van de zaak die de maatregel wettigen in een met redenen omklede bevelschrift dat hij mee-deelt aan de procureur des Konings.

Hij vermeldt ook de duur van de maatregel, die niet langer kan zijn dan twee maanden te rekenen vanaf het bevelschrift, onverminderd een hernieuwing.

In geval van ontdekking op heterdaad kan de procureur des Konings de maatregel bevelen voor de strafbare feiten die opgesomd worden in artikel 180, §§ 2, 3 en 4. In dat geval moet de maatregel binnen 24 uur bevestigd worden door de onderzoeksrechter.

De procureur des Konings kan evenwel de maatregel bevelen indien de klager erom verzoekt, wanneer deze maatregel onontbeerlijk lijkt voor het vaststellen van een strafbaar feit bedoeld in artikel 114, § 8, van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven.

§ 2. Iedere operator van een telecommunicatie-netwerk en iedere verstrekker van een telecommunicatie-dienst deelt de gegevens waarom verzocht werd mee binnen een termijn te bepalen door de Koning, op voorstel van de minister van Justitie en de minister bevoegd voor Telecommunicatie.

§ 3. Iedere persoon die uit hoofde van zijn bediening kennis krijgt van de maatregel of daaraan zijn medewerking verleent, is tot geheimhouding verplicht. Iedere schending van het geheim wordt gestraft overeenkomstig artikel 458 van het Strafwetboek.

§ 4. Iedere persoon die zijn technische medewerking weigert aan de vorderingen bedoeld in dit artikel, medewerking waarvan de modaliteiten vastgesteld worden door de Koning, op voorstel van de minister van Justitie en de minister bevoegd voor Telecommunicatie, wordt gestraft met geldboete van zesentwintig euro tot tienduizend euro. »

Verantwoording

De tekst van het artikel wordt eenvoudigweg onderverdeeld in paragrafen om hem leesbaarder te maken.

Nr. 71 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 184

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 184. — § 1. De communicatie of telecommunicatie opgevangen als gevolg van de maatregelen die genomen zijn met toepassing van de artikelen 180, 181 en 182, wordt opgenomen. Het voorwerp van de maatregel en de dagen en uren waarop deze is uitge-

début et à la fin de chaque enregistrement qui s'y rapporte.

§ 2. À l'exception de la transcription de l'enregistrement des communications et télécommunications estimées pertinentes avec traduction éventuelle et de l'indication des sujets abordés et des données d'identification des moyens de télécommunication à partir desquels ou vers lesquels il a été appelé en ce qui concerne les communications et télécommunications estimées non pertinentes, toute note prise dans le cadre de l'exécution des mesures visées au paragraphe précédent par les personnes commises à cette fin qui n'est pas consignée dans un procès-verbal, est détruite. L'officier de police judiciaire commis pour l'exécution de la mesure procède à cette destruction et en fait mention dans un procès-verbal.

§ 3. Les enregistrements, accompagnés de la transcription des communications et télécommunications estimées pertinentes avec traduction éventuelle, de l'indication des sujets abordés et des données d'identification des moyens de télécommunication à partir desquels ou vers lesquels il a été appelé en ce qui concerne les communications et télécommunications estimées non pertinentes, et des copies des procès-verbaux sont conservés au greffe sous pli scellé.

§ 4. Le greffier mentionne dans un registre spécial tenu journallement :

1° le dépôt de chaque enregistrement ainsi que sa transcription des communications et télécommunications estimées pertinentes avec traduction éventuelle et de l'indication des sujets abordés et des données d'identification des moyens de télécommunication à partir desquels ou vers lesquels il a été appelé en ce qui concerne les communications et télécommunications estimées non pertinentes;

2° le dépôt de chaque copie de procès-verbal;

3° le jour de leur dépôt;

4° le nom du juge d'instruction qui a ordonné ou confirmé la mesure et l'objet de celle-ci;

5° le jour où les scellés sont ouverts et éventuellement réapposés;

6° la date de prise de connaissance de l'enregistrement, de la transcription des communications et télécommunications estimées pertinentes avec traduction éventuelle et l'indication des sujets abordés et des données d'identification des moyens de télécommunication à partir desquels ou vers lesquels il a été appelé en ce qui concerne les communications et télécommunications estimées non pertinentes, ou des copies des procès-verbaux, ainsi que le nom des personnes qui en ont pris connaissance;

voerd, worden opgenomen bij het begin en op het einde van iedere opname die erop betrekking heeft.

§ 2. Iedere aantekening in het kader van de tenutvoerlegging van de maatregelen bedoeld in de vorige paragraaf door de daartoe aangewezen personen, die niet is opgetekend in een proces-verbaal, wordt vernietigd, met uitzondering van de overschrijving van de van belang geachte communicaties en telecommunicaties van de opname, de eventuele vertaling ervan en de vermelding van de aangehaalde onderwerpen en van de identificatiegegevens van de telecommunicatiemiddelen van waaruit of waarnaar opgeroepen werd wat betreft de niet van belang geachte communicaties en telecommunicaties. De voor de uitvoering van de maatregel aangewezen officier van gerechte politie gaat over tot deze vernietiging en meldt dit in een proces-verbaal.

§ 3. De opnamen worden samen met de overschrijving van de van belang geachte communicaties en telecommunicaties, de eventuele vertaling ervan, de vermelding van de aangehaalde onderwerpen en van de identificatiegegevens van de telecommunicatiemiddelen van waaruit of waarnaar opgeroepen werd wat betreft de niet van belang geachte communicaties en telecommunicaties, en de afschriften van de processen-verbaal onder verzegelde omslag ter griffie bewaard.

§ 4. De griffier vermeldt in een per dag bijgehouden, bijzonder dagregister :

1° het neerleggen van iedere opname, alsook van de overschrijving van de van belang geachte communicaties en telecommunicaties, de eventuele vertaling ervan en de vermelding van de aangehaalde onderwerpen en van de identificatiegegevens van de telecommunicatiemiddelen van waaruit of waarnaar opgeroepen werd wat betreft de niet van belang geachte communicaties en telecommunicaties;

2° het neerleggen van ieder afschrift van proces-verbaal;

3° de dag van neerlegging ervan;

4° de naam van de onderzoeksrechter die de maatregel heeft bevolen of bevestigd en het onderwerp ervan;

5° de dag waarop de zegels zijn verbroken en in voorkomend geval opnieuw zijn gelegd;

6° de datum van de kennissename van de opname, de overschrijving van de van belang geachte communicaties en telecommunicaties, de eventuele vertaling ervan en de vermelding van de aangehaalde onderwerpen en van de identificatiegegevens van de telecommunicatiemiddelen van waaruit of waarnaar opgeroepen werd wat betreft de niet van belang geachte communicaties en telecommunicaties of van de afschriften van de processen-verbaal, alsook de naam van de personen die er kennis van hebben genomen;

7º tous les autres événements qui s'y rapportent.

§ 5. Les moyens appropriés sont utilisés pour garantir l'intégrité et la confidentialité de la communication ou de la télécommunication enregistrée et, dans la mesure du possible, pour réaliser sa transcription ou sa traduction. La même règle vaut pour la conservation au greffe des enregistrements et de leur transcription ou de leur traduction et pour les mentions dans le registre spécial. Le Roi détermine, après avoir recueilli l'avis de la Commission de la protection de la vie privée, ces moyens et le moment où ils remplacent la conservation sous pli scellé ou le registre spécial prévu aux §§ 3 et 4.

§ 6. Le juge se prononce sur la demande de l'inculpé, du prévenu, de la partie civile ou de leurs conseils, de consulter la totalité ou des parties des enregistrements et des transcriptions déposés au greffe qui ne sont pas consignées dans un procès-verbal, et sur leur demande de transcrire des parties additionnelles des enregistrements.

§ 7. La demande qui est adressée au juge d'instruction est traitée conformément à l'article 207. Le juge d'instruction peut en outre rejeter cette demande pour des raisons liées à la protection d'autres droits ou intérêts des personnes.

§ 8. Sans préjudice des paragraphes précédents, le juge se prononce sur la demande de l'inculpé, du prévenu, de la partie civile ou de leurs conseils de consulter les parties des enregistrements déposés au greffe de communications ou de télécommunications privées auxquelles la personne concernée a participé et qui ne sont pas transcris et consignées dans un procès-verbal, et sur leur demande de transcrire des parties additionnelles de ces enregistrements.»

Justification

Il s'agit d'une simple restructuration de l'article sous forme de paragraphes, pour plus de lisibilité du texte.

Nº 72 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 198

Remplacer cet article par ce qui suit :

«Art. 198. — § 1er. L'expertise est en principe contradictoire.

§ 2. Toutefois, le juge d'instruction détermine les modalités de l'expertise compte tenu de l'équilibre entre les droits de la défense et l'action publique.

§ 3. Si elles sont connues, les personnes concernées peuvent, le cas échéant, être convoquées à toutes les

7º iedere andere gebeurtenis die erop betrekking heeft.

§ 5. De passende middelen worden aangewend om de integriteit en de vertrouwelijkheid van de opgenomen communicatie of telecommunicatie te waarborgen, en voor zover mogelijk, de overschrijving of vertaling hiervan tot stand te brengen. Hetzelfde geldt voor de bewaring op de griffie van de opnamen en de overschrijving of vertaling hiervan en voor de vermeldingen in het bijzonder register. De Koning bepaalt, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer, deze middelen en het ogenblik waarop ze de bewaring onder verzegelde omslag of het bijzonder register, bedoeld in § 3 en § 4, vervangen.

§ 6. De rechter spreekt zich uit over het verzoek van de inverdenkinggestelde, de beklaagde, de burgerlijke partij of hun raadsman, om het geheel of gedeelten van de ter griffie neergelegde opnamen en overschrijvingen die niet zijn opgetekend in een proces-verbaal, te raadplegen, en over hun verzoek tot overschrijving van bijkomende delen van de opnamen.

§ 7. Het verzoek dat gericht is tot de onderzoeksrechter, wordt behandeld overeenkomstig artikel 207. De onderzoeksrechter kan dit verzoek bovendien afwijzen om redenen die verband houden met de bescherming van andere rechten of belangen van personen.

§ 8. Onverminderd hetgeen in de vorige paragrafen is bepaald, spreekt de rechter zich uit over het verzoek van de inverdenkinggestelde, de beklaagde, de burgerlijke partij of hun raadsman om de gedeelten van de ter griffie neergelegde opnamen van privé-communicatie of -telecommunicatie waaraan de betrokkenen heeft deelgenomen en die niet zijn overgeschreven en opgetekend in een proces-verbaal, te raadplegen, en over hun verzoek tot overschrijving van bijkomende delen van deze opnamen.

Verantwoording

De tekst van het artikel wordt eenvoudigweg onderverdeeld in paragrafen om hem leesbaarder te maken.

Nr. 72 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 198

Dit artikel vervangen als volgt:

«Art. 198. — § 1. Het deskundigenonderzoek wordt in principe op tegenspraak verricht.

§ 2. De onderzoeksrechter bepaalt evenwel de modaliteiten van het deskundigenonderzoek rekening houdend met de rechten van de verdediging en de vereisten van de strafvordering.

§ 3. Als zij gekend zijn kunnen de betrokken personen indien nodig, vooraleer het deskundigenverslag

opérations de l'expert et peuvent se faire assister d'un avocat et d'un conseiller technique, avant la rédaction du rapport d'expertise ».

Justification

La nouvelle rédaction de cet article vise à le rendre cohérent au regard de l'article 101.

Nº 73 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 203

Apporter à cet article les modifications suivantes :

A) Au deuxième alinéa, insérer les mots « en tout ou en partie » entre les mots « du présent article » et les mots « si les nécessités de l'instruction le requièrent ».

B) Compléter l'article par ce qui suit :

« Cette opposition devra faire l'objet d'une décision motivée, non susceptible d'appel. Elle sera versée au dossier. »

Justification

La première modification vise le premier alinéa du paragraphe 2, en introduisant une nuance quant à l'application de l'article, laquelle peut être refusée par le procureur du Roi, en tout ou en partie, ce qui lui laisse une marge d'appréciation plus large.

Par ailleurs, la demande de motivation introduite au dernier alinéa par l'amendement tend à garantir qu'aucun abus ne soit commis, le procureur du Roi décidant de manière arbitraire de transmettre — ou pas — des informations aux parties.

Nº 74 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 208

Remplacer le § 3 de cet article par ce qui suit :

« § 3. Le juge d'instruction peut, par une décision motivée, rejeter la requête s'il estime que les nécessités de l'instruction le requièrent, lorsque la levée de l'acte compromet la sauvegarde des droits des parties ou des tiers, lorsque la levée de l'acte présente un danger pour les personnes ou les biens, ou dans les cas où la loi prévoit la restitution ou la confiscation desdits biens.

Cette décision sera notifiée aux requérants.

Il peut accorder une levée totale, partielle ou assortie de conditions. Toute personne qui ne respecte pas les conditions fixées est punie des peines prévues à l'article 507bis du Code pénal. »

Justification

La demande de motivation visée par l'amendement tend à garantir qu'aucun abus ne soit commis, le juge d'instruction déci-

wordt opgemaakt, opgeroepen worden om alle verrichtingen van de deskundige bij te wonen, waarbij zij zich kunnen laten bijstaan door een advocaat en een technisch raadsman. »

Verantwoording

De nieuwe formulering strekt ertoe dit artikel te doen overeenstemmen met artikel 101.

Nr. 73 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 203

Indit artikel de volgende wijzigingen aanbrengen :

A) In het tweede lid de woorden « gehele of gedeeltelijke » invoegen tussen de woorden « zich verzetten tegen de » en de woorden « toepassing van huidig artikel ».

B) Dit artikel aanvullen als volgt :

« Dit verzet moet geschieden met een met redenen omklede beslissing waartegen geen beroep open staat en die wordt opgenomen in het dossier. »

Verantwoording

De eerste wijziging betreft het eerste lid van § 2 en voegt een nuance in betreffende de toepassing van het artikel, die door de procureur des Konings geheel of gedeeltelijk kan worden geweigerd, zodat hij over meer beoordelingsvrijheid beschikt.

Ten slotte wil het amendement, door een gemotiveerde beslissing op te leggen in het laatste lid, de waarborg bieden dat er geen misbruiken plaatshebben aangezien de procureur willekeurig kan beslissen al dan niet informatie over te zenden aan de partijen.

Nr. 74 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 208

Paragraaf 3 van dit artikel vervangen als volgt :

« § 3. De onderzoeksrechter kan, bij een met redenen omklede beslissing, het verzoek afwijzen, indien hij van oordeel is dat het onderzoek zulks vereist, indien door de opheffing van de handeling de rechten van partijen of van derden in het gedrang komen, indien de opheffing van de handeling een gevaar zou opleveren voor personen of goederen, of wanneer de wet in de teruggeave of de verbeurdverklaring van de betrokken goederen voorziet.

Deze beslissing wordt ter kennis gebracht van de verzoekers.

Hij kan een gehele, gedeeltelijke of voorwaardelijke opheffing toestaan. Eenieder die de vastgestelde voorwaarden niet naleeft, wordt gestraft met de straffen bepaald in artikel 507bis van het Strafwetboek. »

Verantwoording

Het opleggen van een met redenen omklede beslissing is bedoeld om misbruiken te voorkomen waarbij de onderzoeks-

dant de manière arbitraire de procéder — ou non — à la levée de l'acte.

Nº 75 DE M. MAHOUX ET MME LALOY

Art. 212

Remplacer l'alinéa premier de cet article par ce qui suit :

« Si la chambre du conseil est d'avis que le fait ne présente ni crime, ni délit, ni contravention, ou qu'il n'existe pas de charges suffisantes contre l'inculpé, elle déclare qu'il n'y a pas lieu à poursuivre. »

Justification

La modification proposée par l'amendement rejoint les propositions de M. le professeur Franchimont et vise à plus de cohérence par rapport au texte de l'alinéa 2 et de l'exposé des motifs.

Philippe MAHOUX.
Marie-José LALOY.

rechter op willekeurige wijze al dan niet overgaat tot de opheffing van de handeling.

Nr. 75 VAN DE HEER MAHOUX EN MEVROUW LALOY

Art. 212

Het eerste lid van dit artikel vervangen als volgt :

« Indien de raadkamer van oordeel is dat het feit noch een misdaad, noch een wanbedrijf, noch een overtreding oplevert, of dat tegen de inverdenking gestelde onvoldoende bezwaar bestaat, verklaart zij dat er geen reden is tot vervolging. »

Verantwoording

De in dit amendement voorgestelde wijziging is gebaseerd op de voorstellen van professor Franchimont en strekt tot een grotere samenhang met de tekst van het tweede lid en met de toelichting.